

www.humak.fi

Opinnäytetyö

Nuorten osallistaminen

kunnallisessa nuorisotyössä

Vuosikello Vantaan nuorisopalvelujen

Tikkurilan alueen kesätoiminnan suunnitteluun

Milla Ruuska

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma
(210 op)

4/2019

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

TIIVISTELMÄ

Humanistinen ammattikorkeakoulu
Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma

Tekijät: Milla Ruuska

Opinnäytetyön nimi: Nuorten osallistaminen kunnallisessa nuorisotyössä - Vuosikello Vantaan nuorisopalvelujen Tikkurilan alueen kesätoiminnan suunnitteluun

Sivumäärä: 54 ja 32 liitesivua

Työn ohjaaja: Anna Pikala

Työn tilaaja: Vantaan nuorisopalvelut Tikkurilan alue, Tiina Haapalainen

Tämän opinnäytetyön tarkoitus oli tutkia, miten Vantaan nuorisopalvelujen Tikkurilan alueellinen nuorisotyö onnistuisi osallistamaan alueen nuoria paremmin kesätoiminnan suunnitteluun. Lisäksi tutkittiin, miten osallistavat menetelmät saadaan pysyväksi osaksi nuorisotyön arkea. Nuorisotyön tueksi kaivattiin mallia, joka varmistaisi nuorten osallisuuden koko toimintavuoden ajan kestävässä suunnitteluprosessissa. Työn tarpeen taustalla on ilmiö nuorten syrjäytymisestä, joka on yksi ajankohtaisista yhteiskunnallisista ongelmista Suomessa.

Opinnäytetyön tilaaja on suomen neljänneksi suurimman kaupungin Vantaan nuorisopalvelujen Tikkurilan alueellinen nuorisotyö. Vantaan nuorisopalvelut on kunnan tuottama palvelu ja sen tehtävä on tarjota nuorille mielekästä vapaa-ajan toimintaa eri puolilla kaupunkia.

Kehittämistyö aloitettiin selvittämällä kyselyn kautta nuorten toiveita ja ajatuksia kesätoiminnan suhteen. Seuraavaksi alueen nuorille järjestettiin mahdollisuus osallistua toiminnan suunnitteluun yhä konkreettisemmin osallistavassa työpajassa. Näiden menetelmien pohjalta syntyi Instagram-gallup, joka toteutettiin sosiaalisessa mediassa. Aiheeseen syvennyttiin myös benchmarkkausmenetelmällä, jonka avulla kehittämistyöhön saatiin erilaisia näkökulmia muilta ammattilaisilta. Benchmarkkauksen haastatteluissa pohdittiin millaiset keinot ja menetelmät ovat olleet onnistuneita nuoria osallistavassa toiminnan suunnittelussa.

Tutkimusmenetelmissä kerätyn aineiston kautta korostui kouluysteistyön merkitys. Kouluysteistyö on tehokkain keino tavoittaa nuoria ja tiedottaa heitä alueensa toiminnasta sekä osallistumisen mahdollisuuksista. Myös suunnitelmallisuus, dialogisuus ja yhteistyö ovat avainasemassa, kun järjestetään nuoria osallistavaa toiminnan suunnittelua. Aineistosta selvisi myös, että nuorten toteuttama toiminta on nuorten näköistä. Mitä enemmän vastuuta jaetaan nuorille itselleen ja mitä paremmin heidät on osallistettu toiminnan suunnitteluun, sen todennäköisemmin toiminta vastaa nuorten toiveita. Aineiston perusteella voidaan myös päätellä, että nuoret ovat kiinnostuneita kesätyömahdollisuuksista, mikä on hyvä asia. Kesätyöt opettavat nuoria työelämäkulttuuriin sekä antavat paremmat mahdollisuudet tulevaisuudessa työllistymiselle.

Tästä kehittämistyöstä syntyi konkreettinen tuotos kunnallisen nuorisotyön kesätoiminnan suunnittelua ohjaava vuosikello. Vuosikello on tehty nuorisotyön arjen tueksi varmistamaan nuorten osallisuuden kesätoiminnan suunnittelussa koko vuoden kestävässä prosessissa.

Asiasanat: Nuoruus, nuorisotyö, osallisuus, osallistaminen, nuorisopalvelut, syrjäytyminen.

ABSTRACT

Humak University of Applied Sciences
Degree Programme in Civic Activities and Youth Work, Bachelor's Degree

Author: Milla Ruuska

Title: Involving youth in municipal youth work – A guide for the annual planning of summer activities in the Youth Services of Tikkurila, Vantaa

Number of Pages: 54 and 32 attachment pages

Supervisor: Senior Lecturer Anna Pikala

Subscriber: Vantaa Youth Services Tikkurila area, Tiina Haapalainen

The subscriber of this thesis is the municipal Youth Services of Vantaa, Finland, specifically Tikkurila area. The mission of Vantaa Youth Services is to offer freetime activities to youngsters in the area of Vantaa.

The objective of this final thesis was to collect information on how Vantaa Youth Services in Tikkurila area can gain more young participants and how the activities could be made more suitable for them. Engaging and involving young people should be included in the daily youth work when planning activities and it should be a year-round process. The phenomenon behind this final thesis is the social exclusion of young people, which is one of the greatest problems in Finland and which should be tackled by municipal youth work.

The goal of this final thesis was to engage youngsters of this area in planning the next summer's activities through certain methods. Another goal was to make this process a permanent part of youth work in Tikkurila area. In this final thesis, young people's wishes regarding the summer activities were sorted out, and opportunities were given for them to participate in the planning.

The methods used in this thesis were survey, benchmarking, participatory workshop and social media quiz. The results of the thesis indicate that it is important to collaborate with schools; school days are the best opportunity to reach all youngsters in the area and to disseminate important information. The results also indicate that planning, dialogue and collaboration in the planning of activities are important. The third result is that activities planned and implemented by youngsters themselves serves them best. The more youngsters are entrusted, given responsibility and engaged in planning, the more activities will fulfill the youth's wishes. Moreover, the results indicate that youngsters are interested in having a summer job in their area, which is, of course, positive. Summer jobs can teach valuable skills in worklife and give better chances finding employment in the future.

As a product of this final thesis, a guide for the annual planning of youth work summer activities was created. The annual plan can be used to engage youngsters in youth work. It helps youth services to make sure, that youngsters are involved in the process.

Keywords: Youth, youth work, participatory, youth services, social exclusion.

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1 JOHDANTO	6
2 VANTAAN NUORISOPALVELUJEN TIKKURILAN ALUE	8
3 NUORISOTYÖ	11
3.1 Nuorisotyöhön liittyviä käsitteitä	11
3.2 Nuorisotyötä säätelevät lait	14
4 NUORTEN OSALLISUUS	16
4.1 Osallisuus, osallistaminen ja sosiokulttuurinen innostaminen	16
4.2 Syrjäytyminen, ehkäisevä työ ja sosiaalinen vahvistaminen	20
5 MENETELMÄT	23
5.1 Webropol-kysely	23
5.2 Osallistava työpaja	26
5.3 Instagram-gallup	27
5.3 Benchmarkkaus	28
5.4 Aineiston analysointi	31
6 TULOKSET JA NIIDEN ANALYSOINTI	33
6.1 Kouluysteistyöllä suuri merkitys nuorten tavoittamisessa	33
6.2 Nuorten kesätyöhalukkuus kannattaa huomioida suunnittelussa	35
6.3 Suunnitelmallisuus, dialogisuus ja yhteistyö kannattaa	37
6.4 Nuorten toteuttama toiminta on nuorten näköistä	40
7 VUOSIKELLO KESÄTOIMINNAN SUUNNITTELUUN	41
8 LOPUKSI	45

LÄHTEET	50
LIITTEET	55
Liite 1. Webropol-kysely Tikkurilan alueen nuorille.....	56
Liite 2. Juliste kesätoiminnan suunnittelusta.....	58
Liite 3. Osallistavan työpajan runko	59
Liite 4. Benchmarkkauksen havainnointirunko	60
Liite 5. Instagram-gallup nuorille	62
Liite 6. Vuosikello nuorisotyön kesätoiminnan suunnitteluun	63

1 JOHDANTO

Nuorten syrjäytyminen ja osallisuuden edistäminen ovat niin nuorisoalalla kuin yhteiskunnallisestikin puhuttuja teemoja tällä hetkellä. Aiheesta myös uutisoidaan mediassa ahkerasti: ”Syrjäytyneitä nuoria on Suomessa lähes 66 000 – Pojille lähes kaksi kertaa enemmän tehostettua tukea koulussa kuin tytöille” (Yle 2018). Uutisessa Me-säätiö kertoo, että nuoret tarvitsisivat tuekseen vastuullisia aikuisia sekä tunnetta johonkin yhteisöön kuulumisesta, joka tarjoaa mielekästä tekemistä (Sullström 2018). Suomen nuorisoalan kattojärjestö Allianssi ry tuo aihetta esille kampanjallaan Ratkaistaan Suomen suurin ongelma (Allianssi 2018). Kampanjan kunnianhimoisena tavoitteena on nolla syrjäytynyttä nuorta:

”Kaikessa tässä avainasemassa ovat päättäjien lisäksi nuorisoalan toimijat. Te kunnissa, järjestöissä ja seurakunnissa toimivat ihmiset, jotka olette nuorten arjessa läsnä, kohtaatte, tuette ja kannattelette, innostatte, aktivoitte ja vaikutatte.” (Uusoksa 2018.)

Myös tasavallan presidentti Sauli Niinistö nosti nuorten syrjäytymisen esille helmikuussa 2018 virkaanastujaispuheessaan muistuttaen samalla nuorten osallisuudesta:

”Suomessa tapahtuu tällä hetkellä paljon hyvää, mutta hyvä ei ulotu kaikille. Erityisesti meidän pitää kääntää katseemme nuoriin. Meillä ei ole varaa hukata yhtään tulevaisuuden tekijää. Kerran menetettyä on vaikea saada takaisin. Viisainkaan päättäjä ei pysty yksin ymmärtämään saatikka ratkaisemaan ongelmia. Siksi nuorten osalta tarvitsemme myös vinkkejä ja neuvoja juuri heiltä itseltään. Toiveeni on: Puhukaa, kertokaa. Me kuuntelemme ja meidän on toimittava. Olemme kaikki tekijöitä.” (Tasavallan presidentti Sauli Niinistön virkaanastujaispuhe 1.2.2018.)

Kuten Niinistö ja Uusoksa toteavat, aihe koskettaa yhteiskunnallisesti kaikkia, koska yhtäkään nuorta ei ole varaa menettää. Avaintekijöinä ovat nuorisoalan toimijat.

Opinnäytetyöni tilaaja on Vantaan nuorisopalvelut, joka on kunnan toimijana tärkeässä roolissa alueensa nuorten hyvinvoinnin edistäjänä. Pääsin kesällä 2018 Vantaan nuorisopalveluille Tikkurilan alueelle nuorisotyöntekijäharjoittelijaksi ja työsuhteeni

aikana huomattiin alueellisessa nuorisotyössä nouseva kehittämistarve nuorille suunnatussa toiminnassa. Tarve tälle kehittämistyölle syntyi, kun nuorisotyöntekijät huomasivat, ettei kesätoiminta tavoita alueen nuoria. Heräsi kysymys “Missä nuoret ovat?”. Lähdimme työyhteisössä pohtimaan, mikä saisi nuoret kiinnostumaan ja osallistumaan oman alueensa toimintaan myös kesäisin. Ratkaisuksi tälle näimme nuorten osallistamisen toiminnan suunnitteluun. Tästä syntyi idea kehittää kesätoiminnan suunnittelua varten nuorten osallistamisen malli, joka varmistaisi nuorten osallisuuden suunnitteluprosessiin jatkossakin.

Opinnäytetyöni käsittelee nuorten osallistamista Tikkurilan alueen kesätoiminnan suunnitteluun. Tutkimuskysymykseni ovat: 1. Miten osallistaa nuoria heitä koskevan toiminnan suunnitteluun ja 2. Millaiset raamit tukevat parhaiten alueellisen nuorisotyön kesätoiminnan suunnittelua ja toteutusta? Tilaajan kanssa on sovittu, että näiden tutkimuskysymyksien kautta kehitän tuotoksen, joka tukee alueellisen nuorisotyön osallistavaa työtettä. Pyrkimykseni on edistää kunnallisen nuorisotyön mahdollisuuksia tavoittaa paikallisia nuoria myös kesätoiminnan aikana.

Aluksi opinnäytetyössäni kerron Vantaan kaupungin nuorisopalveluista sekä Tikkurilan alueen nuorisotyöstä. Seuraavaksi siirryn tietoperustaan, jossa avaan aiheeseen liittyviä käsitteitä. Sitten kerron, miten lähdin työstämään kehittämistyötä menetelmien kautta, joissa hankin aineistoa nuorilta kyselyn muodossa, haastattelin alan ammattilaisia sekä toteutin nuorille osallistavan suunnittelutyöpajan kesätoimintaa varten. Lopuksi käyn läpi näistä kaikista syntyvän aineiston sekä niistä syntyviä tuloksia ja niiden tulkitsemista. Prosessin aikana syntynyt konkreettinen tuotos löytyy opinnäytetyön lopusta.

2 VANTAAN NUORISOPALVELUJEN TIKKURILAN ALUE

Tässä luvussa kerron tarkemmin organisaatiosta, jolle toteutan opinnäytetyöni, eli Vantaan nuorisopalveluista sekä Tikkurilan alueellisesta nuorisotyöstä. Aluksi avaan kunnallista nuorisotyötä Vantaan nuorisopalveluilla, jonka jälkeen kerron tarkemmin nuorisopalvelujen Tikkurilan alueella toteutuvasta toiminnasta.

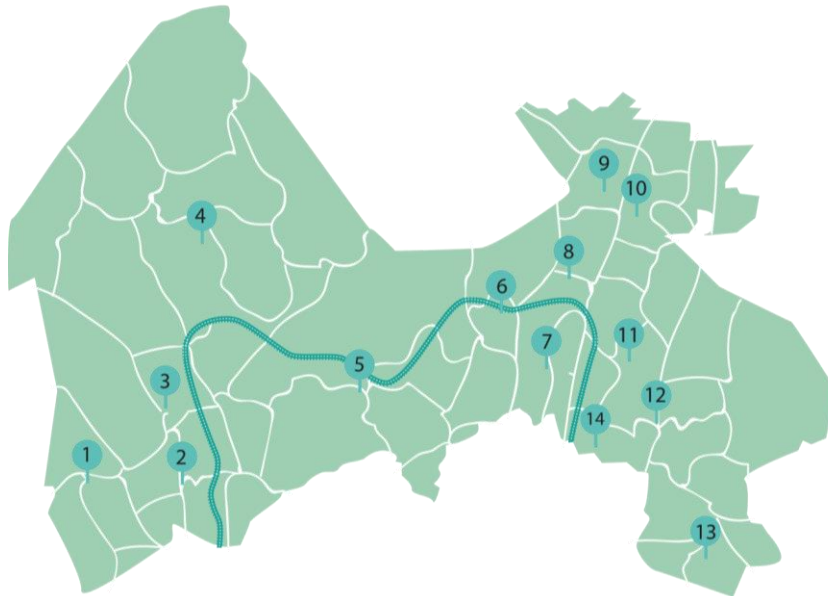
Kunnallinen nuorisotyö Vantaalla

Vantaa on Suomen neljänneksi suurin kaupunki. Vantaalla asuu yli 223 000 ihmistä ja väestössä on paljon eri kulttuureja. (Vantaa 2019.) Vantaan väestöennuste 2018-2028 on nuorisotoiminnan kohderyhmän (9-17-vuotiaiden) suhteen pienessä nousussa, eli ennustettavissa on, ettei nuorten määrä ole ainakaan vähentymässä alueella (Helsinki Region Infoshare 2018).

Kuntana Vantaan tehtävä on huolehtia paikallisesta nuorisotyöstä, kuten nuorisotilojen ylläpidosta ja erityisnuorisotyöstä (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2019b). Vantaan nuorisopalvelut järjestävät alueellista nuorisotyötä viidellä alueella: Myyrmäen, Aviapolis-Kivistön, Hakunilan, Korso-Koivukylän sekä Tikkurilan alue. Nämä alueet sisältävät yhteensä 14 nuorisotilaa (ks. Kuva 1). Toiminta on suunnattu noin 10-17-vuotiaille nuorille. Toiminta-ajat ovat pääsääntöisesti iltapäivät, illat ja viikonloput. Alueellisessa nuorisotyössä työskentelee nuorisotyön ammattilaisia. Heidän kanssaan nuoret voivat keskustella, pyytää apua haastaviin tilanteisiin, opiskeluun tai työnhakuun. (Nuorten Vantaa 2018.)

Nuorisopalvelut tarjoavat loma-ajan toimintaa kesäisin niin Vantaalla kuin leirikeskuksissakin. Nuorisotiloilla toiminta on myös kesäisin maksutonta. Toimintaan sisältyy mm. toimintaa taloilla, retkiä sekä paljon erilaista tekemistä 9-17-vuotiaille lapsille ja nuorille. (Vantaa 2019.)

Vantaan nuorisotilat

1. Pähkinärinteen nuorisotila
2. Myyrmäen nuorisotila "Arkki"
3. Martinlaakson nuorisotila
4. Kanniston nuorisotila "Kannu"
5. Pakkalan nuorisotila "Wintti"
6. Hiekkaharjun nuorisotila "36"
7. Tikkurilan nuorisotila "Liito"
8. Havukosken nuorisotila
9. Korson nuorisotila
10. Mikkolan nuorisotila
11. Kolohongan nuorisotila
12. Hakunilan nuorisotila
13. Länsimäen nuorisotila
14. Kulttuuritehdas Vernissa, Tikkurila

Kuva 1. Vantaan nuorisotilat kartalla, Tikkurilan alueen tilat numeroilla 6 ja 7. Tummennettu viiva kehärata. (Vantaa 2019.)

Tikkurilan alueellinen nuorisotyö

Vantaan nuorisopalveluiden Tikkurilan alueella toimii kaksi nuorisotilaa: Hiekkaharjun ja Tikkurilan nuorisotilat, jotka järjestävät monenlaista toimintaa nuorille. Näiden lisäksi Tikkurilan nuorisotilan yhteydessä Nuorten monitoimitila Liidossa sijaitsee Tikkurilan Pelitalo. Toiminta on maksutonta sekä päihteetöntä ja sitä on tarjolla ympäri vuoden. Tikkurilan alueen nuorisotyöhön kuuluu myös koulu- ja muuta yhteistyötä sekä jalkautuvaa nuorisotyötä. Jalkautuva työ painottuu erityisesti Tikkurilan keskusta-alueelle. (Nuorten Vantaa 2018.)

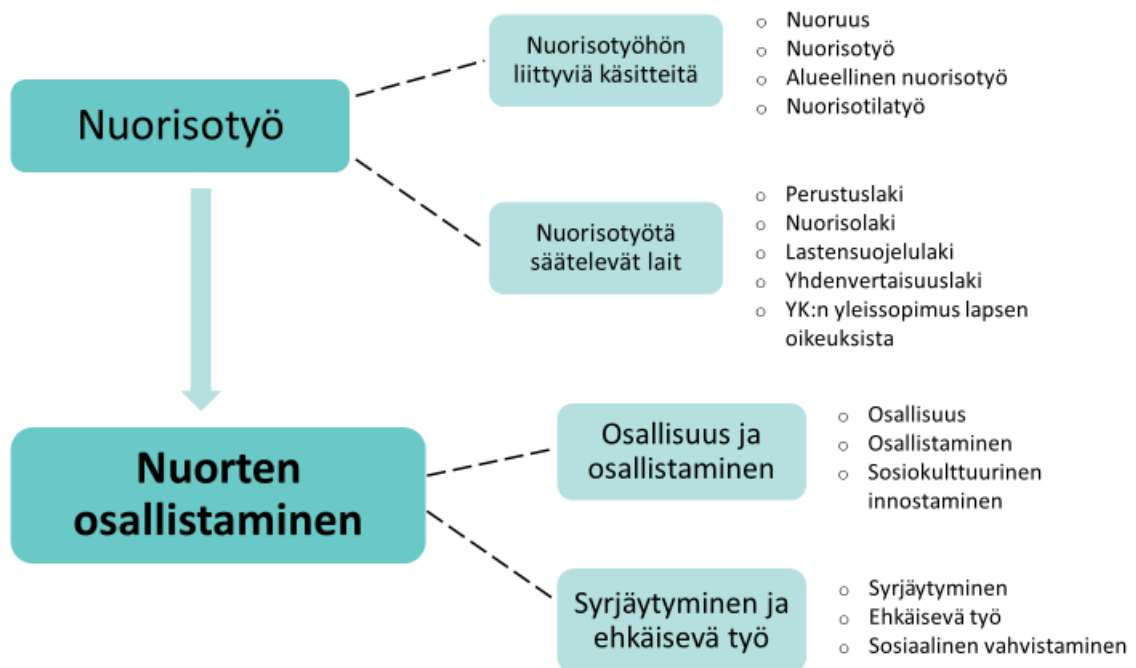
Tikkurilan nuorisotila sijaitsee nykyään Nuorten monitoimitila Liidossa, joka avattiin vuoden 2018 alussa. Liidossa yhdistyy moni nuorisotalon toimija: Tikkurilan nuorisotilan lisäksi tiloissa toimii Vantaan Ohjaamo, nuorten työpajatoiminta, Tikkurilan pelitalo ja työllisyyspalveluiden valmennustalo Luxi. (Vantaan nuorisopalvelut 2018, 9-10.)

Olin viime kesänä mukana toteuttamassa Tikkurilan alueellisen nuorisotyön kesätoiminnan muotoja ollessani kesätyöntekijänä nuorisotyöharjoittelijana. Vantaan nuorisopalvelujen Tikkurilan alueen kesän 2018 päätösraportista selviää, että viime kesän toimintamuotoja olivat nuorisotilojen avoin toiminta, liikkuva nuorisotyö NutaPakun kautta, jalkautuva nuorisotyö, retket ja kesän päätöstapahtuma. #NutaPakuTiksi on ollut kahtena edellisenä vuonna toimintamuoto, jossa nuorisotyöntekijät liikkuvat Tikkurilan alueella pakettiautolla. NutaPaku pyrkii toiminnallisuuden kautta tavoittamaan nuoria siellä missä nuoret viettävät vapaa-aikaansa. NutaPaku tarjosi erilaisia välineitä, kuten skeittilautoja, hyppynaruja, vesipyssyjä ja muita kesäiseen toimintaan sopivia virikkeitä. Lisäksi NutaPaku jakaa nuorille vettä ja muita oheistuotteita, kuten kesätoimintaa markkinoivia tarroja. Kesän jalkautuvassa työssä käytiin muun muassa lähialueen tapahtumissa kuten Tikkurila Festivaaleilla, sekä kohdattiin nuoria lähimaastossa ja juna-aseman yhteydessä. Avoin toiminta piti nuorisotiloja auki vaihtelevasti ja tarjosi esimerkiksi kokkitoimintaa, kynsien laittoa, pelailua sekä perinteistä hengailua nuorten kanssa. (Tikkurilan alueen kesäraportti 2018.)

Tarve kehittää Vantaan Tikkurilan alueellista nuorisotoimintaa syntyi kesällä 2018 tehtyjen havaintojen pohjalta. Tikkurilan alueen nuorisotyöntekijät huomasivat, että toiminta tavoittaa nuoria heikosti eikä se tunnu vastaavan heidän tarpeisiinsa. Tämän takia kävijätilastot jäivät pieniksi ja työntekijät pohtivat, olivatko kesäksi valikoituneet oikeat toimintamuodot. Haasteiksi koettiin liian myöhään alkanut kesätoiminnan suunnittelu sekä se, ettei oltu varmoja, mitä nuoret kaipasivat kesätoiminnalta. Nuorten syrjäytymisen ehkäisemisen kannalta koin, että on tärkeää tarttua kesätoiminnan kehittämiseen nuoria osallistavalla otteella. Kesällä moni nuori saattaa jäädä yksin tai vapaa-aika painottua netin varaan. On tärkeää, että nuorisopalvelujen toiminta voi tarjota nuorille mielekäästä tekemistä heidän tarpeisiinsa myös kesällä. Tavoittaaksemme nuoret toimintaan tulee sen olla heitä houkuttelevaa ja tämän varmistamiseksi tulee lisätä nuorten osallisuutta toiminnan suunnitteluun.

3 NUORISOTYÖ

Seuraavaksi kartoitan tietoperustaa kehittämistyölleni (ks. Kuvio 1). Ensimmäisessä pääluvussa avaan nuorisotyöhön liittyviä käsitteitä, kuten nuoruutta ihmisen kasvun ja kehityksen osana, alueellista nuorisotyötä sekä nuorisotilatyötä. Lisäksi käyn läpi nuorisotyötä säätelevät lait.

Kuvio 1: Tietoperusta visuaalisessa muodossa.

3.1 Nuorisotyöhön liittyviä käsitteitä

Nuoruus on siirtymäaikaa lapsuuden ja aikuisuuden välillä. Tätä aikaa määrittelevät erilaiset eteenpäin vievät muutokset, kuten fyysinen kasvu, ajattelun kehittyminen sekä sosiaaliset ja yhteiskunnalliset vaatimukset. Nuoruudessa tehtävät valinnat antavat suuntaa elämälle. Vaikka tutkimusten mukaan suurin osa nuorista ei käy nuoruuden aikana läpi mitään erityistä kriisiä, on nuoruus silti jokaiselle haavoittuvaa aikaa.

Nuoruuden aikana sosiaaliset piirit painottuvat yleensä kahteen ryhmään, perheeseen ja kavereihin. (Nurmi, Ahonen, Lyytinen, Lyytinen, Pulkkinen & Ruoppila 2006, 124.)

Siirtyessä lapsuudesta nuoruuteen kavereiden mielipiteellä on yhä enemmän painoarvoa vanhempien mielipiteen rinnalla. Kavereiden hyväksyntä tai sen puute vaikuttaa nuoren tekemiin valintoihin. Loppujen lopuksi nuorelle on usein tärkeintä, että kelpaa kavereille. (Sinkkonen 2010, 57.) Nuoruuden aikana vapaa-ajan merkitys korostuu, kun nuori haluaa irrottua kodista ja nauttia vapaa-ajastaan kavereiden kanssa (Aaltonen, Ojanen, Vihunen, Vilén 1999, 102). Vapaa-ajan merkitys nuorten elämässä on huomioitu myös Vantaan nuorisopalveluilla, sillä alueellisen nuorisotyön toiminta-aika painottuu koulupäivän jälkeiselle ajalle ja viikonloppuihin.

Nuoruuden käsite on nuorisotutkija Tomi Kiilakosken mukaan yksi hankalammista kysymyksiä, mitä voi nuorisotutkijalta kysyä. Nuoruus hahmotetaan usein ikävaiheeksi, joka sijoittuu lapsuuden ja aikuisuuden väliin. Nuorisotutkijat välttävät antamasta mitään tiettyjä ikämääriä. Euroopan nuorisolakeja vertaillen voi tunnistaa neljä erilaista nuoruuden käsittävää mallia, joista Suomen malli on laajimmasta päästä, 0-29-vuotiaat. Tämä muistuttaa nuoruuden määritelmän hankaluudesta teoriassa. Silti nuoret on yleensä helppo tunnistaa; kun me näemme nuoria ihmisiä kaupungilla, niin me tunnistamme heidät nuoriksi. (Kiilakoski 2019.)

Nuorisotyön tarkoitus on kasvatuksellinen ohjaus. Sen lisäksi, että nuorisotyöntekijä tuo palveluita lähemmäksi nuoria, hänen tulee myös olla aikuinen, joka tukee nuoren maailmaa. Vaikka nuorten kohtaaminen on tärkeä osa työtä, on nuorisotyö myös nuorten yhteisöllisyyden edistämistä, sekä nuoren kasvun tukemista ryhmän avulla. (Kiilakoski 2015a; 23, 161.) Nuorisotyöllä on oma tapansa tukea nuorten kasvua yksilöinä ja ryhminä, joka poikkeaa kodin ja koulun rooleista kasvattajina (Kaukko & Kiilakoski 2018, 249). Ammattinetti kuvailee nuoriso-ohjaajan työtä nuorten parissa toteutettavaksi ohjaustyöksi. Työhön sisältyy nuorten vapaa-ajalle painottuvan toiminnan suunnittelua, toteutusta sekä edellytysten luomista. Työ tapahtuu usein nuorisotiloilla ja työnantajina voivat toimia muun muassa kunnat, seurakunnat sekä järjestöt. Tehtävä edellyttää kiinnostusta ihmisen kasvuun ja kehitykseen sekä ymmärrystä yhteiskunnan rakenteiden vaikutuksesta nuoriin. (Ammattinetti 2019.) Nuorisopalvelujen toiminnan painottuminen vapaa-aikaan on osittain haastavaa, koska nuoret päättävät

itse, mitä vapaa-ajallaan tekevät. Tämä tulee esiin etenkin kunnallisen nuorisotyön kesätoiminnassa, koska kesälomalla nuorilla on entistä enemmän vapaa-aikaa verrattuna muihin vuodenaikoihin.

Alueellinen nuorisotyö on osa kunnan palveluja. Nuorisotyön toteuttamisessa tulee kunnan ottaa huomioon paikalliset olosuhteet. Kunnat ovat merkittäviä tuottajia ja toimintaedellytysten luoja nuorisotyössä. Suomessa on noin tuhat kuntien ylläpitämää nuorisotilaa. Nuorisotyö tulee toteuttaa kunnissa moniammatillisena ja -alaisena yhteistyönä. (Kuntaliitto 2019, 1.) Kunnan saama valtionosuus toiminnan toteuttamiseen määräytyy sen perusteella, kuinka monta alle 29-vuotiasta asukasta kunnassa asuu. Tämän lisäksi kunnat saavat nuorisopalveluille tukea valtionavustusten kautta. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2019a.) Yksi nuorisotyön tehtävistä on vahvistaa nuoren suhdetta omaan alueeseen ja lähiympäristöön. Tässä osallisuus on jälleen merkittävässä roolissa, jotta nuoret pääsevät itse vaikuttamaan oman alueen toimintaan ja saavat samalla mahdollisuuden vahvistaa omaa paikallisidentiteettiään. (Kinnunen 2015, 62.) Maailmalla on monia eri tapoja käsittää nuorisotyötä ja jo Euroopan sisällä lait ja säädökset eroavat välillä paljonkin toisistaan. On kuitenkin tunnistettavissa tiettyjä ominaispiirteitä, jotka auttavat ymmärtämään nuorisotyön luonnetta globaalisti. Näistä yksi on alueellisuus, eli työn rakentuminen sinne, missä nuoret ovat. (Cooper 2018, 4.) Ominaisuus kuvailee hyvin myös kunnallista nuorisotyötä. Vantaan nuorisopalveluilla nuorisotiloja on sijoitettu ympäri kuntaa ja näistä vastaavat alueelliset esimiehet (Vantaa 2019).

Nuorisotilat on yksi ennaltaehkäisevän työn välineistä kunnallisessa palveluverkostossa. Nuorisotalo voi olla nuorille kokoontumispaikka, tila vapaa-ajanviettoon tai paikka, jossa kohdata luotettava aikuinen. Joskus nuori kokee nuorisotalon tai -tilan paikkana, joka kuuluu joillekin toisille nuorille, ja johon ei uskalla tai kiinnosta mennä. Nuorisotyölle ”nuokkari” luo kentän, jossa työntekijä voi saada kontaktin nuoriin. Se toimii myös oppimisympäristönä, sekä paikkana, jossa toteuttaa ryhmätoimintaa. (Kii-lakoski 2015b, 125.) Nuorisotalotyö on hyvin vakiintunutta toimintaa ja lähes jokaisessa kunnassa on oma nuorisotalo. Nuorisotalotyö on matalan kynnyksen toimintaa, josta pyritään tekemään paikka, johon nuoren on helppo tulla. Nuorisotalo luo nuorille vapaa-ajan kokemuksia siitä, millaista on olla osa omaa lähiyhteisöä. (Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelma Lanuke 2007-2011.) On huomattu, että vaikka nuorisotalot ja -tilat ovat tunnetusti keskeinen paikka nuorisotyölle, niin nuoret viettävät

aikaansa yhä enemmän muualla kuin nuorisotiloilla (Valkendorff, Huuskonen & Ruuskanen 2017, 183). Tästä voidaan päätellä, että nykyaika haastaa kunnan alueellisen nuorisotyön olemaan monimuotoisempaa kuin ennen. Täytyy myös selvästi huomioida nuorten erilaiset tarpeet nuorisotilatyössä sekä tilalla vallitseva ilmapiiri.

3.2 Nuorisotyötä säätelevät lait

Lapsia ja nuoria koskevat useat erilaiset lait ja sopimukset. Nuorisotyöntekijöiden tehtävänä on pitää huolta näiden toteutumisesta toiminnassa ja näin ollen taata lasten ja nuorten turvallisuus sekä oman itsensä toteuttaminen. Säädökset ovat ennaltaehkäisevää työtä, koska niihin sisältyy paljon ennaltaehkäisevän työn elementtejä.

Esimerkiksi Vantaan nuorisopalveluilla keväällä 2018 kesätyöntekijöiden rekrytoinnin yhteydessä varmistettiin, että nuoria koskevat lait ovat tuleville työntekijöille tuttuja ja muistutettiin, että niitä sovelletaan jokapäiväisessä nuorisotyössä.

Suomen perustuslain mukaan lapsia (alle 18-vuotiaat) tulee kohdella tasa-arvoisesti yksilöinä. Heidän tulee voida vaikuttaa heitä koskeviin asioihin kehitystään vastaavalla tasolla. (731/1999, 6§.) **Nuorisolaki** (1285/2016, 8§) määrittelee, että kunnan yksi tehtävä on nuorisotyöstä sekä nuorisopolitiikasta huolehtiminen. Näitä varten kunnan tulee huomioida paikallisia olosuhteita ja järjestää nuorille suunnattuja palveluja sekä tiloja sen mukaisesti. Kunnan tulee tukea myös nuorten kansalaistoimintaa. Kunnan tulee näitä asioita edistääkseen tehdä yhteistyötä muiden nuorille palveluja tuottavien tahojen, nuorten perheiden sekä itse nuorten kanssa. (Nuorisolaki 1285/2016, 8§.) Lisäksi nuorisolain tavoitteina on parantaa nuorten vaikuttamismahdollisuuksia ja osallisuutta. Myös nuorten kyky ja edellytykset toimia osana yhteiskuntaa on määritelty lain tavoitteiksi. (1285/2016, 2§.)

Yhdenvertaisuuslaki tulee huomioida nuorisotyössä nuorten hyvinvoinnin takaamiseksi. (Allianssi 2019a.) Laki määrittelee, että ketään ei saa syrjiä kielen, iän, uskonnon, kansalaisuuden, alkuperän, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perheen, terveydentilan, vamman, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön perustuvan syyn takia (1325/2014, 8§).

Lastensuojelulaki koskee vahvasti myös nuorisotyötä, sillä laissa lapset määritellään alle 18-vuoden ikäisiksi ja nuoret 18-20-vuoden ikäisiksi henkilöiksi (417/2007, 6§). Laki ottaa nuorisotyön esille käsitellessään ehkäisevää lastensuojelua. Lastensuojelulaki määrittelee, että lapsen tai nuoren tarvitessa tukea tai erityistä tukea, kunnan tulee sitä antaa esimerkiksi opetuksen, nuorisotyön, päivähoidon, äitiys- ja lastenneuvolan sekä sosiaali- ja terveydenhuollon kautta. (88/2010, 3§.) Lastensuojeluun liittyvä ilmoitusvelvollisuus koskee myös nuorisotoimea (88/2010, 25§).

Lakien lisäksi **YK:n yleissopimus lapsen oikeuksista** koskee myös nuorisopalvelujen kohderyhmää sen määrittäessä lapseksi kaikki alle 18-vuotiaat. Sopimuksessa on neljä yleistä periaatetta, jotka ovat syrjimättömyys, lapsen edun huomioiminen, oikeus elämään ja kehittymiseen sekä lapsen näkemysten kunnioittaminen. (YK:n lapsen oikeuksien sopimus LOS 1989.) Myös YK:n yleissopimus käsittelee osallistamista, vaikka se tuleekin esiin eri sanoin (näkemysten kunnioittaminen).

4 NUORTEN OSALLISUUS

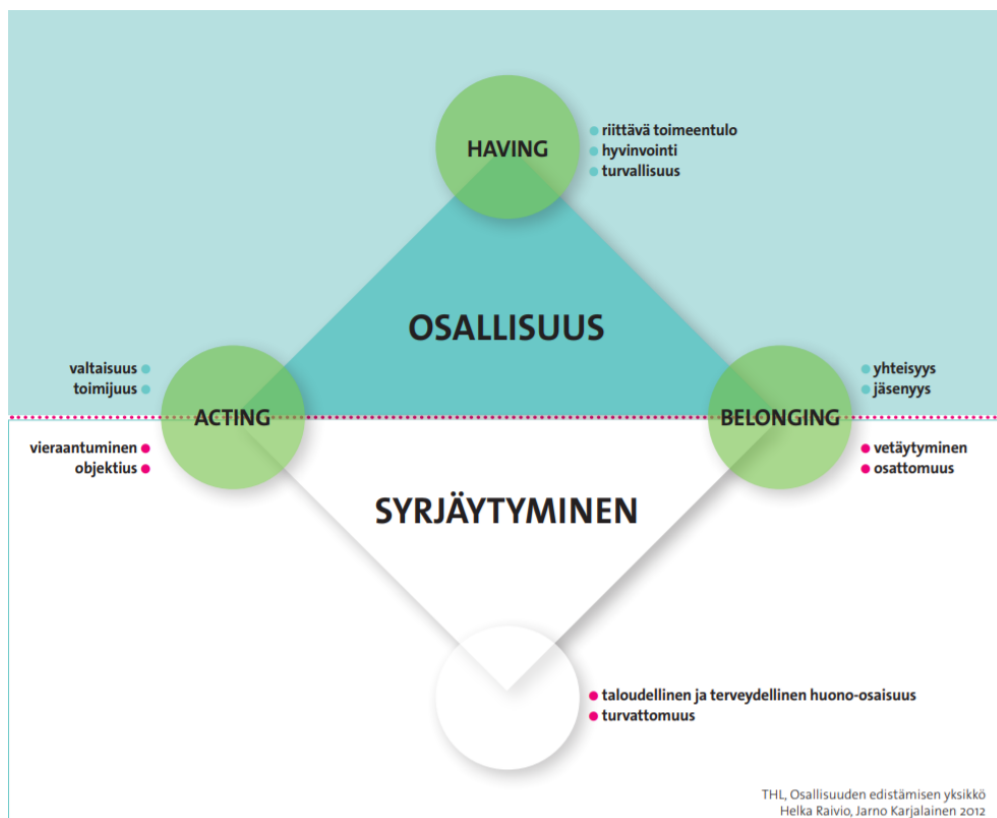
Tietoperustani toinen pääluku käsittelee nuorten osallisuutta. Aihetta tutkiessa tulee selväksi, että nuorisotyöntekijät sekä kunnat ovat tärkeässä roolissa nuorten osallistamisessa. Tavoitteita osallisuuden suhteen on määriteltä niin laissa kuin nuorisotyön ja -politiikan valtakunnallisessa ohjelmassa sekä eri nuorisotyön ohjeistuksissa. Ensimmäisessä alaluvussa avaan osallisuuden, osallistamisen ja sosiokulttuurisen innostamisen käsitteet. Toisessa alaluvussa syvennyn nuorten syrjäytymiseen ja ehkäisevään työhön, sekä sosiaaliseen vahvistamiseen ja syrjäytymisen ehkäisemiseen, jotka koen tärkeäksi avata kehittämistyöni kannalta. Haluan kartoittaa asiat tässä järjestyksessä, käymällä ensin läpi osallisuuden tarkoituksen ja sen jälkeen osattomuudesta seuraavat ilmiöt. Näin tarkennan, miksi osallisuus on tärkeä osa nuorisotyötä ja mitä sen laiminlyönti voi saada aikaan.

4.1 Osallisuus, osallistaminen ja sosiokulttuurinen innostaminen

Osallisuus ymmärretään yleensä tunteena siitä, että on osallisena jossakin yhteisössä. Näitä yhteisöjä voivat olla esimerkiksi opiskelu-, työ- tai harrastusyhteisöt. Osallisuus näkyy jäsenten arvostamisessa, tasavertaisuudessa sekä mahdollisuutena vaikuttaa yhteisöönsä. (THL 2018.) Osallisuus määrittyy Raivion & Karjalaisen (2013, 16-17) mukaan kolmen ulottuvuuden kautta: 1. riittävä toimentulo, hyvinvointi ja turvallisuus, 2. toiminnallinen osallisuus ja mahdollisuuksien oikeudenmukainen jakautuminen sekä 3. yhteisöihin ja yhteiskuntaan kuuluminen (ks. Kuvio 2). Osallisuus ei ole yhteiskunnallinen tila tai yksilöllinen ominaisuus, vaan pikemminkin vuorovaikutuksesta syntyvä yksilön ja yhteiskunnan suhde (Nivala & Ryyänen 2019, 171). Tutkittaessa osallisuuden käsitettä, voidaan sen ymmärtää olevan vastakohta osattomuudelle ja syrjäytymiselle. Osallisuus tarkoittaa osallisuutta johonkin toimintaan, yhteisöön tai vastaavaan. Tämänkaltainen käsitteen tarkastelu tuo esiin osallisuuden korjaavana näkökulmana, jolloin keskitytään osattomien saattamiseen osallisiksi. (Piironen 2007,

2.) Jos jokin osallisuuden ulottuvuuksista on yksilön kohdalla vajavainen, voi se tarkoittaa osallisuuden vähentymistä ja näin ollen syrjäytymisriskin lisääntymistä. Myös työelämän ulkopuolelle jääminen tai vähemmistöön kuuluminen lisää tutkitusti syrjäytymisen riskiä. (THL 2015, 1-2.)

Yhteiskunnassa osallisena oleminen tarkoittaa jokaisen mahdollisuutta terveyteen, koulutukseen, työhön, toimeentuloon, asuntoon ja sosiaalisiin suhteisiin. Siihen liittyy oikeus saada tietoa itseä koskevista asioista, mahdollisuus ilmaista mielipiteensä sekä vaikuttaa omaa elämäänsä koskeviin asioihin. Kansallisella tasolla osallisuus vaikuttaa demokratian perusrakenteena. (THL 2015, 1.)

Kuvio 2: THL:n, Raivion ja Karjalaisen (2012) kuvio osallisuudesta syrjäytymisen vastaparinä (Raivio & Karjalainen 2013, 17).

Nuorisotyössä osallisuus tarkoittaa nuoren vaikuttamista asioihin, jotka koskevat nuorta itseään. Kuten aiemmin todettu, osallisuus vaatii ryhmän tai yhteisön, jossa voi vaikuttaa ja elää. Se luo nuorelle tunteen johonkin kuulumisesta ja vahvistaa nuorten

sitoutumista. Osallisuuden yksi merkittävä piirre on dialogimaisuus. Tämä tarkoittaa, että osallistaminen vaatii kuuntelemista, yhteistä keskustelua ja kysymyksiä aiheiden parissa. (Koivu 2010, 8-11.) Tämän lisäksi osallisuuteen kuuluu kokemus tärkeyden ja merkityksellisyyden tunteesta, joka näin ollen myös edistää nuoren onnellisuuden tunnetta (Hanhivaara 2006, 32-33). Myös nuorisotutkija Kiilakoski avaa käsitettä jakamalla sen osiin. Osallisuus ja osallistuminen pystytään Suomessa erottelamaan kahden eri käsitteeseen, joista osallisuus on vahvempi. Osallisuudessa on kolmenlaisia elementtejä; on tunnistettava asema toimijana, pitää syntyä toimintaa, johon voidaan olla osallisena sekä yksilölle täytyy tulla tunne osallisuudesta. (Kiilakoski 2019.)

Nuorisotyössä puhutaan osallisuustoiminnasta, joka tarkoittaa nuorten kuulluksi tulemisen tukemista. Osallisuustoiminta tukee myös kykyä viedä asioita eteenpäin sekä kehitystä kohti aktiivista kansalaisuutta. (Kinnunen, Djupsund & Kiilakoski 2015, 72.)

Osallistaminen on eriarvoisuuden vähentämistä sekä väylä osallisuuteen (THL 2018). Nuorten osallistaminen sekä vaikuttamismahdollisuuksien lisääminen on osa valtakunnallista nuorisotyön ja -politiikan ohjelmaa vuosille 2017-2019. Ohjelma tavoittelee sitä, että jokainen nuori tulee kuulluksi, ja jokaisella nuorella on mahdollisuus vaikuttaa itselleen tärkeän toiminnan toteutukseen. Nuorisotyön ja -politiikan ohjelma ottaa vielä erikseen esille kunnat ja huomioi, että nuorten osallistaminen on merkittävää syrjäytymisen ehkäisyn kannalta. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2017, 13-14.)

Nuorisotyöntekijällä tulee olla osallistava työote, mutta samalla osaamista rajata nuorille jätettävää vastuuta. Nuorisotyössä avaintekijänä on tilannetaju. On tärkeää, että aikuinen ei nuorisotyössä tee liikaa itse, mutta samalla varmistaa, ettei nuorille kasaudu liikaa paineita ja he saavat tarvitsemansa tuen nuorisotyön ammattilaiselta. Nuorisotyöntekijän rooli on siis luoda toiminnalle selkeät rajat ja puitteet. (Eskelinen 2012, 29.) Kun nuorten osallisuus kasvaa ja heidän asemansa kunnissa paranee, on tämän todettu vähentävät nuorten häiriökäyttäytymistä. Nuorten päästessä mukaan oman kuntansa päätöksentekoon, yleinen viihtyvyys paranee ja näin nuorten aloitteista hyötyvät kaikki. (Paunikallio 2000, 102-103.)

Miten nuoret sitten haluaisivat osallistua toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen alueellisessa nuorisotyössä? Hanna Pietilän Pro gradu -tutkielman tuloksissa tuodaan esille erilaisia nuorisotilaosallisuuden tyyppejä. Näitä ovat nuorten keskuudessa toimija, toteuttaja, ideoija, osallistuja sekä sivullinen. (Pietilä 2007, 59-61.) Mielestäni

tämä oli kiinnostava jaottelu, sillä se muistuttaa siitä, ettei jokainen nuori halua välttämättä osallistua samalla tavalla. On siis hyvä, jos osallistaessa on mahdollista tarjota nuorille erilaisia osallisuuden rooleja. Toiset voisivat ottaa passiivisemmän osan, mutta silti tuoda mielipiteensä esille, toiset voisivat ottaa aktiivisemmän roolin ja olla vahvemmin mukana toiminnan suunnittelussa ja tekemisessä.

Viimeisimmän tutkimuksen mukaan nuorten maanpuolustustahto on kokenut merkittävän romahduksen (Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta MTS 2018, 9). Allianssin blogissa Anna Munsterhjelm, Allianssin toiminnanjohtaja, tulkitsee asiantuntevasti tämän johtuvan siitä, ettei nuoria ymmärrettävästi kiinnosta puolustaa yhteiskuntaa, jossa heitä ei myöskään puolusteta. Tällöin ei pitäisi kohdistaa katsetta nuoriin, vaan järjestelmään. Jotta nuoret lähtevät mukaan toimintaan, tulee heidän myös kokea, että heidän osallistumisellaan on merkitystä. (Munsterhjelm 2018.) Vaikka maanpuolustus ei käytännössä liity nuorisopalvelujen toimintaan, voi tällaisista tuloksista havaita, että nuorten osattomuudella on seurauksia. Nuoriin vaikuttaa heidän mahdollisuutensa olla osallisia yhteiskunnassa tai näiden mahdollisuuksien puute. Kiinnostus toimintaa kohtaan loppuu, kun ei tunnisteta vaikuttamismahdollisuuksia toiminnan suhteen.

Sosiokulttuurinen innostaminen toimii yhtenä keinona edistää osallisuutta. Kurjen (2005, 335) mukaan sosiokulttuurinen innostaminen on ihmisten johdattamista yhteen sekä herkistämistä toiminnalle. Sosiokulttuurinen innostaminen saa aikaan kokemuksia, jotka vahvistavat ihmisten uskallusta ilmaista itseään oman persoonansa kautta. (Kurki 2005, 335.) Se perustuu toimintaan, joka on päämäärätietoista ja suunniteltua. Innostus on kasvatusta, joka keskittyy aktiiviseen ja osallistavaan pedagogiikkaan. (Kurki 2000, 24-28.)

Miten osallisuuden ja osallistamisen teorian onnistuu liittämään nuorisotyön arkeen käytännössä? Esimerkiksi Youth Scotland, Skotlannin suurin nuorisojärjestö, on luonut kattavan verkkosivun nuorisotyöntekijöille ja vapaaehtoisille toimintansa kehittämiseksi. Sivustolla käsitellään nuorten osallisuutta avaamalla sen merkitystä ja positiivisia vaikutuksia nuoriin itseensä. Nuorisotyön ammattilaisten rooli on rohkaista nuoria osallisuudessa ja sitä kautta vahvistaa heidän itsetuntoaan ja innostustaan. Yhteisöllisyys ja vastuuntunto omaa ryhmää kohtaan kasvavat, ja nuoret osallistuvat jatkossa yhä todennäköisemmin myös muihin vaikuttamisen tapoihin, kuten kunnan,

koulun tai politiikan toimintaan. (Youth Work Essentials 2019 11.1.2019.) Ajattelen, että vaikka jopa lait määrittelevät nuorten osallisuuden osaksi nuorisotyön ja kunnan tehtäviä, se saattaa helposti unohtua käytännön työssä. Koen, että osallisuus ei ole yksinkertainen käsite, joten sen ymmärtäminen ja toteutuminen nuorisotyössä vaativat käytännön esimerkkejä sekä ohjeistuksia.

Vantaan nuorisopalvelujen Tikkurilan alueellisessa nuorisotyössä tarkasteltiin kesäraportin kautta nuorten osallisuutta kesän 2018 toiminnassa.

”Kesän aikana nuorten osallisuutta on pyritty toteuttamaan erityisesti somen avulla. Tämä näkyi myös kesän päättäneiden suunnittelussa. Suunnittelun alussa molempien nuorisotilojen Instagram –tileille tehtiin gallup siitä, mitä nuoret toivoisivat tapahtuman ohjelmaan. Vaihtoehtoina oli mm. haluavatko nuoret esiintyjän, spraymaalausta, grillausta tai räppityöpajan. Nuoret ovat päässeet osallistumaan myös käytännön tekemisen kautta, kun ruoanlaitossa heidät otetaan mukaan ostoslistan suunnitteluun, kauppaan sekä ruoanlaittoon.” (Tikkurilan alueen kesäraportti 2018.)

Raportissa ilmenee, että osallistaminen keskittyi toiminnan sisältöön ja se tapahtui hyvin käytännön läheisillä tavoilla sekä sosiaalisen median kautta.

4.2 Syrjäytyminen, ehkäisevä työ ja sosiaalinen vahvistaminen

Syrjäytyminen, ehkäisevä työ ja syrjäytymisen ehkäisy ovat tärkeä osa nuorten osallisuuden edistämistä. Näiden käsitteiden avaaminen auttaa tunnistamaan osallisuuden esteet, sen tärkeyden nuorisotyössä ja miten osallisuus toimii osana syrjäytymisen ehkäisyä, joka on työni taustalla oleva yhteiskunnallinen ilmiö.

Syrjäytymisellä tarkoitetaan tavallisesti sitä, että huono-osaisuus kasautuu yksilölle koulutuksen puutteen, työttömyyden ja elämänhallintaan liittyvien ongelmien vuoksi, jotka johtavat siihen, ettei yksilö osallistu yhteiskunnan toimintaan (Kajantien, Hovi, Eriksson, Laivuori, Andersson & Rääkkönen 2013, 23). Konkreettisia seurauksia nuo-

ren syrjäytymisestä on ettei jatka koulun käyntiä tai siirry normaalisti työelämään. Syrjäytymisellä on myös syvemmät vaikutukset, jotka saattavat jättää jäljen niin nuoreen itseensä kuin hänen jälkipolviinsa. Syrjäytymisestä koituvat seuraukset ovat yhteiskunnalle kalliita. (Aalberg & Siimes 2007, 137.) Tällä hetkellä nuorisoalan yhteiskunnallisessa keskustelussa käy ilmi, että Suomen suurin ongelma on nuorten syrjäytyminen. Jos nuoremme syrjäytyvät, on riskinä menettää tulevaisuuden työntekijät, veronmaksajat ja yhteisten asioiden edistäjät. (Allianssi 2019b.)

Ehkäisevä työ. Nuorisotyötä määritteleviä lakia tulkittaessa huomaa, että nuorisotyö on aina itsessään jo ehkäisevää työtä; lain tavoitteena on edistää nuorten osallisuutta, tukea nuoren kasvua, itsenäistymistä ja yhteisöllisyyttä, tukea yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumista sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja (Nuorisolaki 1285/2016, 2§). Koska näiden tavoitteiden tulee toteutua nuorisolain säätelemänä nuorisotyössä, on nuorisotyö tällöin jo itsessään ehkäisevää työtä. Osallisuuden lisääminen on yksi ehkäisevän työn peruselementeistä; Suomen hallitus ja EU ovat määrittelleet osallisuuden edistämisen osaksi tavoitteitaan syrjäytymisen ehkäisemiseksi ja köyhyyden torjumiseksi. (THL 2018.) Kuten jo aiemmin todettu (Kiilakoski 2015b, 125), nuorisotalotyö toimii kunnan ennalta ehkäisevän työn välineenä.

Syrjäytymisen ehkäisemisen kannalta on merkittävää, miten ympäristö kohtelee lapsia ja nuoria. Osallisuuden korostamisella lasten ja nuorten arjessa voi olla merkittävät positiiviset vaikutukset. Lapset ja nuoret ovat alttiita monenlaisille vaikutuksille ja he ovat herkkiä aistimaan niin hyväksyviä kuin paheksuviakin itseensä kohdistuvia asenteita. Lapset ja nuoret suuntaavat omaa toimintaansa suhteessa näihin vaikutuksiin. (Kallio, Stenvall, Bäcklund & Häkli 2013, 71.)

Aktiivinen kansalainen integroituu paremmin yhteiskuntaan, jolloin osallisuus todella voidaan nähdä suoraan syrjäytymisen ehkäisynä (Koivu 2010, 9). Nuoren osallisuus edesauttaa ystävyysuhteiden luomista, uusien näkökulmien syntymistä, yhteisöllisyyden tunnetta, vertaistuen saamista sekä iloa yhteisten päämäärien saavuttamisesta. Nämä ovat selkeästi ominaisia toiminnalle, joka edesauttaa syrjäytymisen ehkäisyä. (Eskelinen 2012, 29.)

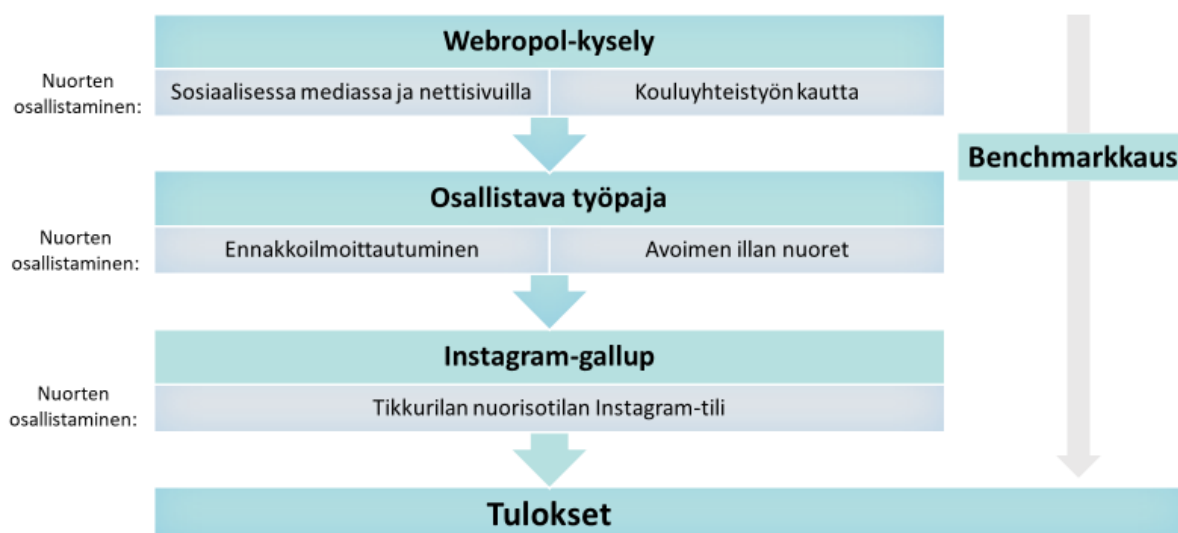
Ehkäisevään työhön liittyy myös **sosiaalinen vahvistaminen**, joka on tärkeä ja laaja käsite. Se koskettaa nuorisotyötä, tarkoittamalla yksilön ja yhteisön vahvistamista, tukemista, neuvomista ja ohjausta. Sosiaalinen vahvistaminen ei välttämättä ole mikään

suuri toimenpide, vaan ennemminkin arjessa mukana pidettävä ote. Sosiaalinen vahvistaminen tarjoaa tukea juuri silloin, kun sitä tarvitsee. (Lundbom & Herranen 2011, 5-6.) Sosiaalinen vahvistaminen tukee yksilön elämää kokonaisvaltaisesti ja yksi sen tarkoituksista on ohjaustyö vaikuttamisen sekä osallisuuden kokemusten mahdollistajana (Mehtonen 2011, 13).

Osallistavaa koulua on tutkittu syrjäytymistä ehkäisevänä menetelmänä. Osallistava koulu tukee oppimisen merkityksen ymmärtämistä, positiivista ja kiinnostunutta asennetta opiskeluun, yhteenkuuluvuuden tunnetta koulussa sekä hyväksytyksi tulemistä. Jotta koulu onnistuu ehkäisemään syrjäytymistä, tulee kiinnittää huomiota opettajien ja oppilaiden vuorovaikutukseen sekä oppilaiden osallistumisen ja osallisuuden kokemuksiin ja niiden vahvistamiseen. (Poikkeus, Rasku-Puttonen, Lerkkanen, Kuorelahti, Siekkinen, Kiuru ja Nurmi 2013, 111.) Mielestäni osallistavan koulun malli on hyvin sovellettavissa nuorisotyön arkeen. Osallistava koulu antaa esimerkin nuorten yhteisöllisyyden tukemisesta sekä nuorten ja nuorisotyön ammattilaisten toimivan vuorovaikutuksen merkityksestä. Oppimisen sijaan nuorisotyössä voitaisiin kertoa nuorille osallisuuden merkityksestä ja näin edistää positiivista ja kiinnostunutta asennetta osallistumista kohtaan.

5 MENETELMÄT

Aineiston keruuseen kuului sekä laadullisia (kvalitatiivisia) että määrällisiä (kvantitatiivisia) menetelmiä (ks. Kuvio 3). Kyseessä on konstruktivinen tutkimus, eli kehittämistehtävästä syntyy konkreettinen tuotos, joka on teoriaan perustuva uudenlainen käytännönläheinen malli ongelman ratkaisemiseksi (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2015, 65). Menetelmiksi valikoituivat verkossa toteutettu kysely nuorille, osallistava työpaja nuorille, Instagramissa toteutettu gallup nuorille sekä benchmarkkaus ammatilaisten parissa. Pyrin valitsemaan menetelmät siten, että ne antaisivat kaikki erilaisia näkökulmia, uutta tietoa sekä konkreettisia tuloksia lopullista tuotosta varten.

Kuvio 3: Menetelmät, niiden eteneminen sekä nuorten osallistaminen menetelmiin.

5.1 Webropol-kysely

Ensimmäinen tutkimusmenetelmäni oli nuorille tehty kysely (ks. Liite 1) kesätoiminnasta. Kysely on yksi eniten käytetyimmistä tutkimusmenetelmistä, sillä sen avulla voi-

daan kerätä paljon tietoa usealta ihmiseltä kerralla. Se on myös nopea ja tehokas määrällisen tutkimuksen menetelmä, joka tuottaa tyypillisesti paljon tilastollisia numeroihin perustuvia tuloksia. (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2015, 121-122.) Valitsin yhdeksi menetelmäksi kyselyn, koska koen sen antavan hyvän pohjan jokavuotiseen kesätoiminnan osallistavaan suunnitteluun sekä tuovan samalla työntekijöille tietoa siitä, millaista toimintaa alueen nuoret kaipaavat kesällä. Sen lisäksi, että keräsin kyselyn kautta aineistoa kehittämistyötäni varten, testasin samalla sen toimivuutta menetelmänä osana kesätoiminnan suunnittelua. Suunnittelin kyselyn siten, että se toimisi hyvänä pohjana myös jatkossa osana kesätoiminnan suunnittelua.

Kysely on tärkeää suunnitella siten, että lomake on selkeä ja kysymykset ovat ennemmin tarkkoja kuin yleisluonteisia. Kannattaa myös kiinnittää huomiota siihen, että kysymykset on muotoiltu mahdollisimman lyhyesti, eikä niissä ole kaksoismerkitystä. Hyvässä kyselyssä on monivalintavaihtoehtoja ja vastaajalle tarjotaan myös ”ei mielipidettä” -vaihtoehto. Saadakseen mahdollisimman monipuolisia vastauksia, kannattaa kyselyyn laittaa myös tilaa avoimille vastauksille. Kyselylomakkeessa esitettyjen kysymysten määrä ja järjestys ovat myös tarkasti mietittyjä. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2004, 194-198.)

Suunnittelin ja toteutin kyselyn Webropol-kysely- ja raportointityökalulla Vantaan Tikkurilan alueen nuorille. Kyselyä tarjottiin nuorille nuorisopalvelujen sosiaalisen median, verkkosivujen sekä kouluyhteistyön kautta. Lisäksi kyselystä oli tehty QR-koodilla varustettu juliste nuorisotilojen seinille (ks. Liite 2). Kyselyn oli tarkoitus antaa suuntaa sille, mitä nuoret tekivät viime kesänä ja millaiseen toimintaan he halusivat jatkossa osallistua. Kysely oli ensimmäinen askel nuorten osallistamiseksi suunnitteluun. Kyselyn lopussa nuoren oli mahdollista jättää yhteystietonsa, jos hän halusi osallistua muuhunkin kesätoiminnan suunnitteluun, kuten osallistavaan työpajaan. Yhteystietonsa antaneisiin nuoriin otettiin yhteyttä kyselyn sulkeuduttua, kun osallistavan työpajan aika ja paikka varmistuivat.

Kyselyssä kartoitettiin kyselyyn vastanneiden ikä, sukupuoli, koulu ja millä nuorisotilalle he kävivät jos kävivät. Lisäksi selvitettiin, olivatko vastaajat osallistuneet viime kesänä Vantaan nuorisopalveluiden tarjoamaan kesätoimintaan (avoin toiminta nuorisotiloilla, liikkuva nuorisotyö eli NutaPaku, jalkautuva nuorisotyö, retket tai kesän päätöstapahtuma) ja minkälaista toimintaa he toivoivat Vantaan nuorisopalveluilta

ensi kesäksi. Kyselyn loppuun jätin myös tilaa vapaalle palautteelle toimintaan liittyen. Kysely toteutettiin tammikuun aikana julkaisemalla se maanantaina 7.1.2019 ja sulke-
malla se perjantaina 25.1.2019. Kyselyyn vastasi yhteensä 68 nuorta. Vastanneista
nuorista syntyi tutkimusmenetelmän otos (kyselyyn vastanneet nuoret), joka pyrkii
antamaan suuntaa perusjoukon (Tikkurilan alueen nuoret) näkemyksistä kesätoimin-
nan suhteen. Tein kyselyn Webropol-palvelulla, koska olin perehtynyt siihen kehittä-
mistyön opinnoissani ja koin sen olevan laadukas palvelu kyselyn toteuttamiseksi.

Haasteita ilmeni kyselyn toteuttamisen ajankohdassa. Kyselyn julkaiseminen ja kou-
luille jalkauttaminen viivästyi, jolloin se siirtyi syyskauden loppupuolelta (marras-jou-
lukuulta) kevätkauden alkuun (tammikuulle). Mitä pidempi aika edellisestä kesästä
on, sitä haasteellisemmaksi koen nuorten vastaamisen menneeseen kesään liittyen.
Toisaalta mitä lähempänä seuraavaa kesää ollaan, yhä tärkeämmäksi voivat nuoret tu-
levan kesätoiminnan kokea. Siksi lähtisin jatkossa pohtimaan kahden kyselyn koko-
naisuutta: yksi syksylle edelliseen kesään liittyen ja toinen keväälle tulevaa kesää käsi-
tellen.

Tikkurilan suuralueella asuu 43 026 asukasta ja näistä 8,9 prosenttia on 7-15-vuotiaita,
eli yhteensä noin 3 829 lasta tai nuorta (Vantaan väestö 2017/2018, 12). Alueellisen
nuorisotyön toiminta on tarkoitettu 9-17 -vuotiaille, jolloin tilasto ei anna tarkkaa ku-
vaa juuri nuorisopalvelun kohderyhmän nuorten määrästä alueella. Tämä antaa kui-
tenkin viitteitä sille, että nuoria olisi voitu tavoittaa kyselyyn paljon enemmän.

Tutkimusmenetelmänä kysely on hyvä tapa saada tietoa kohderyhmältä objektiivisesti.
Nuori voi vastata kyselyyn itsenäisesti, jolloin vastauksiin ei vaikuta ulkopuolisen län-
näolo. Vastaajien määrä suhteessa alueen nuorten määrään jäi melko suppeaksi.
Vaikka onnistuin kerryttämään kehittämistyön kannalta hyödyllistä tietoa, ei tuloksia
kannata lähteä yleistämään tarkastellessa koko Tikkurilan alueen nuorten toiveita.
Mielestäni aineisto kertoo vain osan alueen nuorten sen hetkisistä toiveista kesätoi-
minnan suhteen, mutta vastaajamäärällä ei vielä voida yleistää koko alueen nuorten
näkemystä. Aineisto on hyödyllinen suuntaviiva toiminnan suunnittelulle ja menetel-
mänä sitä kannattaa yleistää osallistavan toiminnan suunnittelussa.

5.2 Osallistava työpaja

Järjestin tammikuussa 2019 nuorille osallistavan työpajan Tikkurilan nuorisotilalla avoimen toiminnan yhteydessä (ks. Liite 3). Työpajan tarkoituksena oli osallistaa ja aktivoida alueen nuoria kesätoiminnan suunnitteluun sekä varmistaa, että nuoret saavat mahdollisuuden vaikuttaa yhä konkreettisemmin oman alueensa toimintaan. Osallistava työpaja kesti noin tunnin muun avoimen toiminnan ohessa ja nuoret kerättiin avoimen toiminnan yhteydestä sekä kesätoimintaan liittyvän kyselyn kautta. Toteutin työpajassa yhteisöllisten ideointimenetelmien kokonaisuuden: aivoriihimäinen työskentely, 3+-tekniikka sekä kokonaisuuden havainnointi. Kirjasin työpajan aikana muistiinpanoja havainnoistani ja kävin ne läpi nuorisotyöntekijän kanssa, joka oli mukana työpajassa apuparinani.

Aivoriihityöskentely kannustaa ryhmää luovaan ongelmanratkaisuun ja sitä voi myös kutsua ideointityöpajaksi, joka sopii tämänkin työpajan kuvaukseen. Ryhmät aivoriihessä ovat yleensä 6-12 osallistujan kokoisia. Aivoriihessä on tyypillisesti esivaihe aiheen avaukselle, lämmittelyvaihe sekä ideointivaihe. Näitä voi seurata valintavaihe, jossa tarkastellaan kriittisesti riihessä syntyneitä ideoita. (Ojasalo, Moilanen, Ritalahti 2015, 160-161.) Aivoriihi-menetelmä antaa mielestäni hyvän punaisen langan työpajan rungon suunnitteluun. Toteutin aivoriihimäistä työskentelyä osallistavassa työpajassa erilaisten menetelmien kautta. Aiheen avauksen ja lämmittelyn toteutin näyttämällä videokoosteen viime kesän toiminnasta ja keskustelemalla siitä, mitä kesästä tulee nuorille mieleen. 3+-tekniikan aikana pyysin osallistujia keksimään kolme hyvää ja kolme huonoa asiaa kesästä. Ideointivaiheessa pyysin nuoria keksimään mielekästä tekemistä nuorisotoiminnan eri teemojen alle; näin selvitin, millaisia retkiä, tapahtumia tai nuorisotilatoimintaa nuoret toivoisivat ensi kesälle.

Uskon, että menetelmää voidaan yleisemminkin hyödyntää nuorten osallistamisessa toiminnan suunnitteluun, sillä työpaja mahdollistaa dialogisen työskentelyn, syvemmän pohdiskelun ja tarpeeksi aikaa kuulla, mitä ajatuksia nuorilla on. Työpajan tarkoitus on edesauttaa nuorten yhteisöllisyyden tunnetta toiminnan suunnittelun parissa. Tämä on tärkeää, koska ihmisen perustarpeisiin sisältyy yhteenkuuluvuuden tunne muiden kanssa. Nuorten yhteisöistä syntyvää tietoa kannattaa myös hyödyntää,

jakaa eteenpäin. (Eskelinen 2012, 25.) Tämä oli myös osallistavan työpajan tavoite toiminnan suunnittelussa.

Jatkoa ajatellen voisi pohtia, miten varmistaisi sen, että työpaja tavoittaa myös alueen syrjäytymisvaarassa olevat nuoret. Perinteiset tavoittamisen menetelmät eivät tavoita kaikkia, jolloin erityisesti syrjäytymisvaarassa olevien nuorten ääni jää helposti kuulematta (Allianssi 2019a). Tämän ratkaisemiseksi voisi prosessiin ottaa mukaan alueen erityisnuorisotyöntekijöitä. Kokonaisuudessaan tämä menetelmä vastasi hyvin molempiin tutkimuskysymyksiini, sillä työpaja onnistui osallistamaan nuoria ja sopii käytettäväksi myös jatkossa osana jokavuotista kesätoiminnan suunnittelua.

5.3 Instagram-gallup

Perehdyttyäni osallistavasta työpajasta keräämäni aineistoon päädyin suunnittelemaan, mitä aineistoa voisin vielä hankkia nuorten kesätoimintaan liittyvien ideoiden pohjalta. Päädyin toteuttamaan gallupin sosiaaliseen mediaan, jossa nuoret voisivat työpajassa syntyneiden ideoiden pohjalta äänestää, mikä toiminta olisi heistä kaikkein mieluisinta. Sosiaalisessa mediassa toteutettu osallistaminen oli ollut käytössä Tikkurilan alueen nuorisotyössä myös viime kesän toiminnan aikana. Äänestys ei rajaa pois mitään vaihtoehtoa, mutta antaa suuntaa sille, mitkä nuorten ehdotuksista ovat suosituimpia juuri nyt ja mitä toimintaa lähdeittäisiin toteuttamaan ensimmäisenä. Samalla gallup toimi yhtenä osallistamisen välineenä toiminnan suunnittelussa ja toi siihen uuden ulottuvuuden sosiaalisen median kautta. Opinnäytetyöni liitteet-osioon olen kuvakaappauksien avulla lisännyt gallupin rungon, jotta sen toteutuksesta saa paremmin kiinni (ks. Liite 5).

Kysymykset laitettiin Instagramiin Tikkurilan nuorisotilan tilille tarinat-osioon helmikuussa 2019. Menetelmässä keskityttiin vertaamaan kahta konkreettista vaihtoehtoa toisiinsa ja tätä kautta selvitettiin niiden kiinnostavuutta nuorten keskuudessa. Esimerkiksi kesätöitä ei nostettu tässä gallupissa esille, sillä kesätyömahdollisuus oli jo viety eteenpäin kyselyn tulosten myötä. Gallupissa verrattiin kahta eri vaihtoehtoa kysymällä, kumpaan näistä nuoret ennemmin osallistuisivat. Kysymyksiä oli yhteensä

viisi ja gallup oli näkyvillä 24 tunnin ajan. Gallupin näki yli 120 käyttäjää ja vastauksia tuli vähintään 51 ja enintään 62 kysymystä kohden. Vastausmäärät vaihtelivat, koska kysymyksen pystyi ohittaa ja vastata vain tiettyihin kysymyksiin.

Jälkeenpäin gallupia tarkastellessani mietin, olisiko sen oheen kannattanut liittää enemmän tietoa siitä, miksi gallup toteutettiin ja miksi siinä olivat juuri nämä vaihtoehdot. Gallupin alussa olisi voitu selventää myös, mitä tuloksilla aiotaan tehdä. Toisaalta toteutusta suunnitellessani pyrin pitämään kokonaisuuden mahdollisimman selkeänä ja kevyenä, jotta nuoret jaksaisivat keskittyä ja vastata kaikkiin kysymyksiin.

Gallup oli hyödyllinen tutkimuskysymysteni kannalta, koska se antoi uuden väylän nuorille osallistua toiminnan suunnitteluun. Tämä on jatkoa varten yksi esimerkki nuorisotyön kentälle siitä, miten sosiaalista mediaa voi hyödyntää nuorten osallisuuden aktivoinnissa. Gallup toimi lisämenetelmänä, joka pohjautui aikaisempien tutkimusmenetelmieni tuloksiin. Gallup oli myös hyvin lyhytkestoinen ja siihen pystyi vastata vain tietyssä sosiaalisen median sovelluksessa, jolloin gallup suuntautui vain osalle alueen nuorista. Tästä syystä menetelmästä saatua aineistoa ei voida yleistää, mutta se onnistui toimimaan hyödyllisenä osana suunnitteluprosessia. Koen saaneeni menetelmällä tavoittelemani aineiston, joten gallupia kannattaa jatkossa hyödyntää osallistaessa nuoria, mutta sen tuloksia on syytä tarkastella kriittisesti.

5.3 Benchmarkkaus

Tämä menetelmä tunnetaan muun muassa nimillä benchmarkkaus, benchmarking, asiantuntijahaastattelu ja teemahaastattelu. Käytän tässä työssä menetelmästä nimitystä benchmarkkaus.

Benchmarkkaus perustuu kiinnostukseen tietyn alan toisia toimijoita ja heidän menestystä kohtaan. Menetelmän kautta pyritään löytämään onnistumisen syitä sekä oppimaan miten näitä toimivia käytäntöjä voitaisiin ottaa osaksi omaa toimintaa. (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2015, 186.) Valitsin tämän menetelmän, koska koen benchmarkkauksen olevan hyvä työväline toiminnan suunnittelua kehitettäessä. Nuorisotyön

kentällä toiminta, jossa osallistetaan nuoria onnistuneesti, saattaa sisältää paljon kokeneiden ammattilaisten omaavaa hiljaista tietoa. Aina ei ole myöskään itsestään selvää, miksi jokin toiminta vetää kävijöitä puoleensa. Alan ammattilaiset voivat haastattelujen kautta auttaa tämän ymmärtämisessä.

Benchmarkkauksen toteuttaminen vaatii tutkijalta huolellista pohjatyötä. Ennen haastatteluja on syytä tutustua organisaatioiden toimintaan mahdollisimman hyvin esimerkiksi internetsivujen ja muiden mahdollisten lähteiden kautta. (Moilanen & Ritolahti 2010, 186.) Noudatin näitä ohjeita ja suunnittelin havainnointilomakkeen, jota käytin purkaessani haastatteluja. Määrittelin saman teeman alle kysymyksiä, joiden kautta osasin jokaisessa haastattelussa selvittää ja tarkastella samoja asioita (ks. Liite 3). Perehdyin organisaatioiden nettisivuihin jo ennen haastatteluja, mutta toteutin niiden perusteellisemmän tarkastelun vasta haastattelujen jälkeen, jolloin näkökulma organisaation nettisivujen ja muiden kanavien tarkasteluun oli tarkentunut.

Haastattelin ensimmäiseksi ”Arjen turvaaja” –palkinnon saanutta Espoon kaupungilla työskentelevää nuoriso-ohjaaja Aiiia Malmbergia. Arjen turvaaja –palkinnolla halutaan nostaa esille kunnan innovatiivisia ja esimerkillisiä työntekijöitä (Espoon kaupunki 2015). Aiiia on tällä hetkellä töissä Leppävaaran nuorisotilalla. Espoon nuorisopalvelut ovat osa Espoon kunnan palvelujärjestelmää. Aiiia on ollut mukana monessa kesätoiminnassa työvuosiensa varrella, ja näin ollen hänellä oli antaa kokemuksensa myötä paljon näkökulmia nuorten osallistamiseen kesätoiminnan parissa. Koin hänet hyväksi benchmarkattavaksi koska Espoo on Vantaan naapurikunta.

Toisen haastateltavani löysin benchmarkaus-menetelmälle tyypillisellä tavalla. Etsin nuorisoalan organisaatioita, joista ottaa mallia toiminnan kehittämisessä nuoria osallistavalla otteella, jolloin vastaan tuli Pääkaupunkiseudun Partiolaiset ry. Kriteereinä oli löytää ammattilainen, joka on ollut järjestämässä nuorille toimintaa, jossa nuoret on osallistettu mukaan toiminnan suunnitteluun ja/tai toteutukseen. Minua kehoitettiin olemaan yhteydessä Iia Poikulaiseen, joka työskentelee Pääkaupunkiseudun Partiolaiset ry:llä ohjelmakoordinaattorina. Iia on työskennellyt Pääkaupunkiseudun Partiolaisilla 1,5 vuotta ja hänen työnkuvaansa kuuluu tapahtumien, leirien, kilpailujen ja koulutusten organisointi, sekä piirin ohjelma- ja koulutustapahtumien valmistelu ja tukeminen.

Kolmas haastateltavani löytyi, kun tutustuin opinnäytetyöni aiheen kautta Somen nuorisovaltuuston kattojärjestö Allianssin ylläpitämiin verkostoihin. Facebookissa on nuorisovaltuuston työntekijöille ja vaikuttajille suunnattu Osallisuuden vahvistajat -ryhmä, johon liityin ja kerroin etsiväni haastateltavia, jotka työskentelevät nuoria osallistavan toiminnan parissa. Näin sain yhteyden Carita Hännivirtaan, joka järjestää vuosittaista Jyväskylässä suosituksi tullutta Toukofestiä yhdessä nuorten kanssa. Carita työskentelee Nuori Suomi ry:llä ja toimii markkinointi- ja kehittämispäällikkönä, mutta kuvaili itseään mieluummin nuorisotyöntekijäksi. Nuorten Suomi ry on asiantuntijaorganisaatio, joka edistää nuorten toimijuutta ja vaikuttamista (Nuorten Suomi ry 2019). Toukofest on nuorille suunnattu kaksipäiväinen suur tapahtuma, joka tarjoaa vuosittain alueen nuorille kokemuksia, elämyksiä sekä lukuisia uusia harrastusmahdollisuuksia (Toukofest 2019).

Otin myös yhteyttä Antti Nordiniin, joka toimii Pinski ry:n Helsinki-Uusimaa piirijärjestössä puheenjohtajana sekä Drums for Peace -kansainvälisessä nuorisovaihtoverkostossa puheenjohtajana. Halusin tavoittaa Antin osaksi menetelmää, sillä hän on usean vuoden ajan tehnyt tavoitteellista nuorten osallistamistyötä muun muassa kansainvälisten nuorisovaihtojen edistämiseksi.

Haastattelujen jälkeen tutustuin verkkosivujen sekä sosiaalisen median kautta benchmarkattavien organisaatioiden toimintaan ja tutkin, tehdäänkö nuorten osallisuus näissä näkyväksi. Kiinnitin myös huomiota siihen, millaista viestintää nuorille tehdään. Jokainen haastateltavistani oli töissä nuorisovaltuustossa toiminnassa, jossa nuoret osallistuvat toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen. Vaikka muutamaan ihmiseen rajattu benchmarkaus ei voi antaa kokonaiskuvaa kentän toiminnasta, koen sen hyväksi menetelmäksi selvittäessä toimivia käytäntöjä. Menetelmä on myös opettavainen kokemus kehittämistyön tekijän itsensä kannalta. Haastattelut auttoivat minua pääsemään pois oman organisaationi ”kuplasta” ja tarkastelemaan tutkimuskysymyksiäni eri näkökulmista. Näen tämän menetelmän tuoman kokemuksen myös mahdollisuutena kannustaa nuorisotyöntekijöitä verkostoitumaan eri teemojen parissa. Kollegoilta voi saada uusia näkökulmia erilaisten ongelmien ratkaisemiseksi sekä uutta virtaa oman työnsä kehittämiseksi.

Kuten muidenkin menetelmien kohdalla huomasin, myös benchmarkauksen kanssa olisin voinut pyrkiä aikaistamaan aikatauluani. Oli mielekästä toteuttaa haastattelut

vasta, kun olin ehtinyt kunnolla paneutua kehittämistyöni tavoitteisiin, mutta mitä aikaisemmassa vaiheessa haastattelut tulee tehtyä, sen paremmin niiden tuloksia saa sisällytettyä muihin tutkimusmenetelmiin. En näe tätä kuitenkaan kovin haitalliseksi työni tulosten kannalta, sillä sain kaiken keräämäni tiedon liitettyä lopulliseen tuotokseen.

5.4 Aineiston analysointi

Toteutettuani kaikki aineistonkeruumenetelmät, lähdin tutkimaan aineistosta syntyneitä tuloksia. Aloitin analysoimalla nuorille tehtyä Webropol-kyselyä, koska sen avulla sain perustietoa nuorten asenteista tutkimustyötäni varten. Kiinnitin huomiota siihen, mikä kesätoiminta oli jo ennestään kerännyt kävijöitä ja mikä saattaisi kiinnostaa nuoria jatkossa. Sain myös selville, mikä nykyisessä toiminnassa ei näyttänyt kiinnostavan kyselyyn vastanneita nuoria. Kyselyn avulla pystyin tutkimaan, missä vastaajat olivat viettäneet aikaansa kesällä ja kenen seurassa. Huomioin myös, millainen vastaajaryhmä oli, eli olivatko he aktiivisia nuorisopalvelujen toiminnassa vai eivät, koska suurin osa vastaajista oli tavoitettu kouluuyhteistyön avulla. Tietämättömyys toiminnasta tai sen tunteminen on syytä huomioida vastaajajoukossa.

Osallistavan työpajan aikana tein muistiinpanoja työpajan jokaisesta vaiheesta. Tässä minun roolini oli niin fasilitoijana kuin ryhmän ohjaajana, mikä oli osittain haastavaa tutkimuksen kannalta. Halusin ohjaajana kannustaa nuoria kertomaan mielipiteensä mutta samalla yritin fasilitoijana havainnoida neutraalisti tilannetta. Kokosin työpajan jälkeen muistiinpanoistani ja havainnoistani kokonaiskuvan sekä tärkeimmät nuorilta esiin tulleet ajatukset. Lähetin muistiinpanot tarkasteltavaksi esimiehelleni sekä työpajassa toimineelle ohjaajaparilleni, jotta hänen oli mahdollista täydentää muistiota halutessaan. Tutkin muistiinpanojani nostamalla esiin tulleita konkreettisia ehdotuksia ja kommentteja.

Instagramin kautta toteutetusta gallupista saadun aineiston analysointi oli muita yksinkertaisempaa. Välitin gallupin tulokset tilaajalleni ja tarkastelin lähinnä katselu- ja

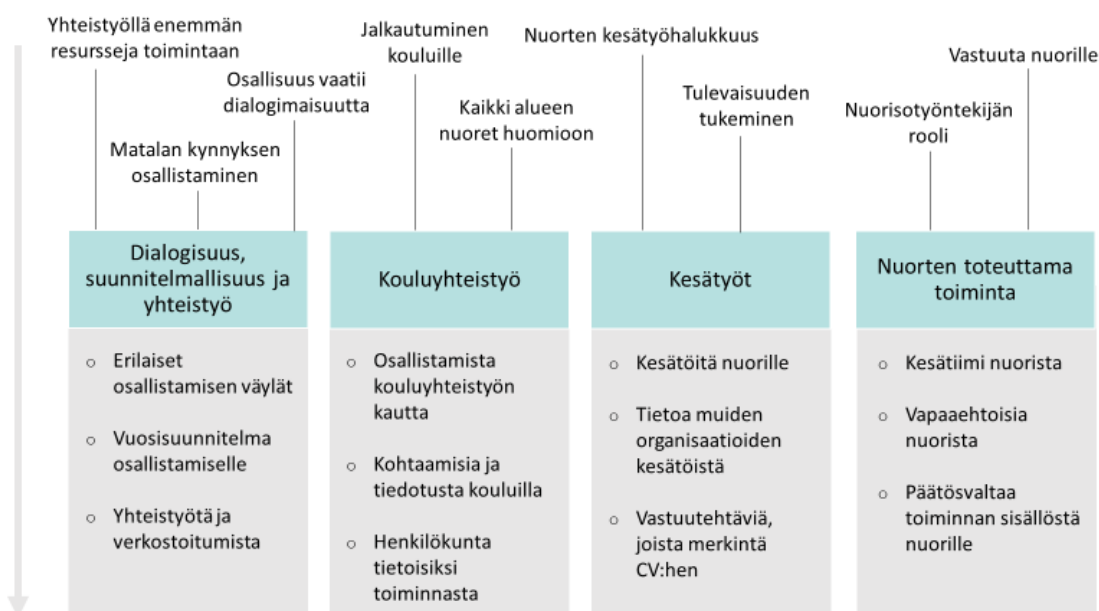
vastausmääriä. Lisäksi analysoin, toimiko tämä sosiaalisessa mediassa toteutettu menetelmä ja kannattaisiko sitä käyttää jatkossa nuorten osallistamisen välineenä. Pohdin myös, mitä mahdollisuuksia tällainen menetelmä tarjoaa nuorisotoiminnalle.

Benchmarkkauksen tuloksia läpi käydessäni kirjasin esiin tulleita toimivia käytäntöjä ja ratkaisuehdotuksia. Haastatteluja tutkiessa oli mahdollisuus saada ammattilaisten käytännön toimintatapoja nuorten osallistamisesta toiminnan suunnitteluun. Kävin haastattelut läpi huolellisesti ja pyrin tunnistamaan toistuvia ominaisuuksia nuorten onnistuneessa osallistamisessa, jotta saisin ne mahdollisimman hyvin eteenpäin tämän opinnäytetyön konkreettiseen tuotokseen.

Kaiken tämän tiedon koottuani lähdin teemoittelemaan aineistoa tuloksia varten. Muodostin koko aineistosta syntyviä pääteemoja, joiden alle selvensin, mitkä havainnot vahvistivat näiden teemojen syntyä. Teemoittelun kautta syntyi neljä erilaista tulosta eli teemoittelun pääotsikkoa, joita koko aineisto tuki.

6 TULOKSET JA NIIDEN ANALYSOINTI

Tässä luvussa käyn teemoittain läpi valitsemillani tutkimusmenetelmillä saamiani tuloksia ja niiden tulkintaa. Aineistosta nousi esiin neljä pääteemaa: 1. kouluysteistyöllä suuri merkitys nuorten tavoittamisessa, 2. nuorten kesätyöhalukkuus kannattaa huomioida suunnittelussa, 3. suunnitelmallisuus, dialogisuus ja yhteistyö kannattaa sekä 4. nuorten toteuttama toiminta on nuorten näköistä. Alla olevasta kuviosta voi nähdä miten tulokset ja johtopäätökset ovat syntyneet (ks. Kuvio 4).

Kuvio 4: Aineistosta nousseet tulokset ja niistä syntyneet johtopäätökset.

6.1 Kouluysteistyöllä suuri merkitys nuorten tavoittamisessa

Huomasin osallisuuden käynnistämisessä olevan merkittävää sen, miten tavoittaa nuoria ja saattaa heidät tietoisiksi vaikuttamismahdollisuuksistaan. Ennalta on vaikea tietää, missä nuoret viettävät aikaansa vapaa-ajalla. Suurin osa nuorista viettää merkittävän osan arjesta koulussa, koska Suomessa on voimassa oppivelvollisuus

(628/1998 25§). Kouluysteistyö on ehdottomasti avainasemassa nuorille tiedottamisessa, vaikka sosiaalinen media onkin tuonut viestintään uuden ulottuvuuden. Tulos tuli esiin niin kyselyn vastaajamäärissä, benchmarkkauksessa kuin osallistavassa työpajassa. Benchmarkkaus-menetelmän haastattelussa Aii Malmberg totesi, että varmin tapa saada tieto eteenpäin nuorille on jalkautua sinne, missä he ovat, eli alueen kouluihin. Kouluilla nuorisotyöntekijät kohtaavat koko ikäluokan ja tavoittavat nuoria laajasti. Malmberg totesi, että näin tieto tavoittaa myös ne nuoret, jotka eivät vakituisesti osallistu tai ole koskaan osallistuneet nuorisopalvelujen järjestämään toimintaan. Haastattelussa tarkentui myös se, miten kouluysteistyön kautta nuoria kannattaa tiedottaa. Malmberg kannusti, että aamunavauksiin osallistuminen ja julisteiden vieminen ilmoitustauluille on tehokas tapa tiedottaa toiminnasta.

Kysely tuotti paljon vastauksia kouluysteistyön kautta, mutta ei niinkään sosiaalisessa mediassa tai nettisivuilla jaetun linkin kautta. Näyttää siltä, että mitä enemmän nuorisotyöntekijät pystyvät jalkauttamaan kyselyä kouluille, sitä paremmin vastauksia saadaan. Aii Malmberg huomioi, että olisikin tärkeää tehdä hyvä kartoitus alueen koulujen yhteyshenkilöistä sekä mahdollisesti jakaa koulut alueen nuorisotyöntekijöiden kesken. Tämä voisi lisätä tehokkuutta toiminnasta tiedottamisessa ja kun kouluilla olisi ”oma” nuorisotyöntekijänsä, voisivat nuoret lähestyä heitä yhä herkemmin. Tällöin myös jalkautuminen jakautuisi tasaisesti kaikille työntekijöille. Malmbergin mukaan nuorisotyöntekijät tekevät itsensä näkyviksi ja tutuiksi osallistamalla kouluilla järjestettäviin ryhmäytymisiin, jolloin kerätään myös vapaaehtoisia nuoria mukaan toimintaan. Malmberg kertoi, että kouluilla poikii usein ideoita, joita nuorisotilalla ei kuule.

Osallistavassa työpajassa nuoret nostivat itse esille, että koulu olisi paras tapa esimerkiksi kyselyn jalkauttamisessa. Yksi työpajan nuorista totesi, että olisi mukavaa vastata kyselyyn esimerkiksi matikan tunnin aikana. Voidaan siis todeta, että kouluysteistyössä niin nuorisotyöntekijöiden jalkautuminen kouluille kuin kouluhenkilökunnan aktivoiminen osallisuuden edistämiseksi on tärkeää. Osallistavan työpajan nuoret eivät olleet kohdanneet tekemääni kyselyä, eikä ihme, koska en panostanut tarpeeksi kouluysteistyöhön tai nuorisotyöntekijöiden ohjeistukseen jalkauttamisen suhteen. Tähän tulee siis jatkossa kiinnittää enemmän huomiota kyselyitä toteuttaessa.

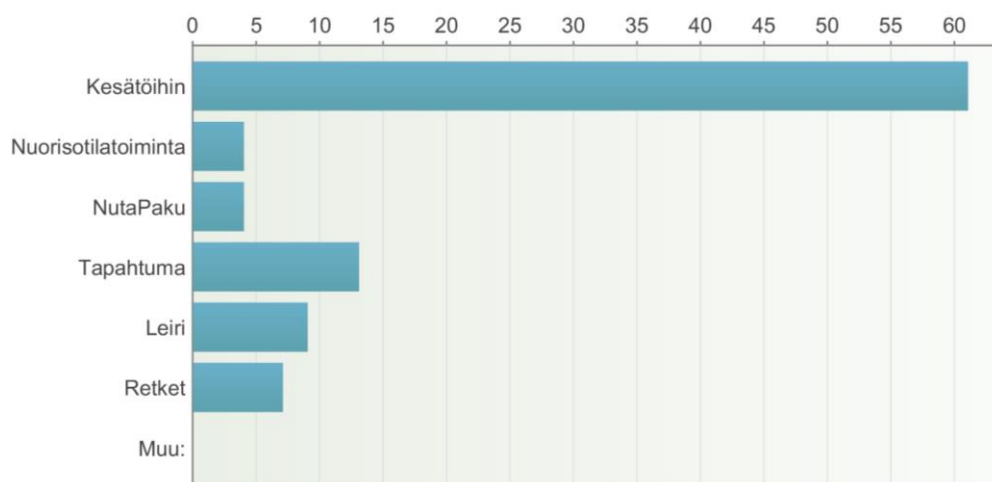
Mielestäni kysely on tärkeä menetelmä osallistaessa nuoria, koska sen avulla kaikilla alueen nuorilla on mahdollisuus vastata toiminnan suunnitteluun ajasta ja paikasta riippumatta. On oleellista, että kyselyn jalkauttamiseen panostetaan ja sen suunnittelussa huomioidaan kaikki nuoret. Kuten aiemmin toin esille, opetus ja kulttuuriministeriön nuorisotyön ja -politiikan ohjelma vuosille 2017-2019 määrää, että jokaisen nuoren tulee saada mahdollisuus tulla kuulluksi ja vaikuttaa nuorille järjestettyyn toimintaan. Näin kunnat osallistuvat syrjäytymisen ehkäisyyn. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2017, 13-14.) Osallistamisessa tulee siis pyrkiä mahdollisimman esteettömiin ja monipuolisiin menetelmiin.

6.2 Nuorten kesätyöhalukkuus kannattaa huomioida suunnittelussa

Niin kyselyssä, haastatteluissa kuin osallistavassa työpajassakin nousi esille nuorten kiinnostus kesätyömahdollisuuksia kohtaan. Kyselyssä kaikista 68 vastaajasta 61 osallistuisi nuorisopalvelujen tarjoamasta toiminnasta mieluiten ensi kesänä kesätöihin (ks. Kuvio 5).

8. Mihin näistä vaihtoehdoista osallistuisit mieluiten ensi kesänä:

Vastaajien määrä: 68

Kuvio 5: Nuorille tehdyn Webropol-kyselyn tuloksia.

Tämä vaihtoehto sai huomattavasti enemmän ääniä kuin mikään muu. Toiseksi eniten (13 vastanneista) osallistuisi mieluiten tapahtumiin, seuraavaksi eniten vastauksia keräsivät vaihtoehdot leirille (9 vastausta) ja retkille (7 vastausta) osallistumisesta. Kesätöiden saama suosio oli siis merkittävä muihin vaihtoehtoihin verrattuna. Kyselyyn vastanneet nuoret halusivat käyttää kesän pitkät vapaat kesätöihin, joista voisivat saada palkkaa.

Osallistavassa työpajassa asia nousi ilmi, kun kyselyn pohjalta kysyin nuorilta heidän kiinnostustaan kesätöitä kohtaan. Vastaus oli hyvin yksimielinen, eli myös osallistavan työpajan nuoret olisivat kiinnostuneita kesätöistä. Tätä seurasi uskomus, että nuorten mahdollisuudet työllistyä ovat hyvin vähäiset, jos ei ole oikeanlaisia suhteita. Näin olen toimintaa suunniteltaessa tulisi huomioida nuorten kesätyöhalukkuus ja miten nuorisopalvelut voisivat vastata siihen. Rekrytointi ei ole nopea prosessi, joten sille kannattaa laatia tarkka suunnitelma ja aikataulu, jotka varmistavat laadukkaan rekrytointiprosessin. Tämä on tärkeää niin nuorten kuin työntekijöidenkin kannalta.

Benchmarkkauksessa Aii Malmberg kertoi Espoon kaupungin nuorisopalvelujen kokeneen hyväksi käytännöksi nuorten työllistämisen nuorisotoiminnassa. Näin nuorille voidaan tarjota kehittävää tekemistä ja samalla nuorten käden jälki näkyy toiminnassa. Kesätöitä kannattaisikin Malmbergin mukaan tarjota sen verran kuin resurssit mahdollistavat.

Tietoperustassani THL:n tutkimuksessa todettiin työn olevan merkittävässä roolissa ihmisen syrjäytymisen ehkäisemisen kannalta (THL 2015). Vaikka nuorisopalvelujen kohderyhmän nuoret eivät ole työikäisiä, antaisi kesätyömahdollisuus heille hyvät lähtökohdat siirryttäessä elämänvaiheeseen, jossa työllistyminen on ajankohtaista. Näin nuorisopalvelut voisivat edistää osaltaan nuorten tulevaisuuden työllistymistä perehdyttämällä heitä työkuulttuuriin ja antamalla työtodistuksen tulevaisuuden työnhaun tueksi. Kyselyn tuloksia käsiteltiin tammikuun 2019 lopussa pidetyssä Tikkurilan alueen henkilöstöpalaverissa. Kun esimies nosti esille nuorten suuren kiinnostuksen kesätöitä kohtaan, lähti Tikkurilan alueen työyhteisö pohtimaan, miten tähän tarpeeseen voitaisiin vastata. Tästä syntyi idea erilaisten keikkatöiden tarjoamisesta usealle nuorelle kesän aikana. Keikkatyöt voisivat olla avustamista toiminnassa tai vaikka nuorisotilan maalaamista sekä siivoamista.

Nuorisotyön uskotaan olevan keskeisessä roolissa nuorisotyöttömyyden haasteiden ratkaisemisessa ja se kannattaisi ottaa yhä vahvemmin osaksi nuorisotyön kenttää sekä arkea. Nuorten työllistäminen edistää osallisuutta, kun nuorille annetaan vastuuta ja luottamusta. Nuorisotyöllä on erityinen paikka, kun puhutaan nuorten työllistamisestä, koska sillä on nuoria houkutteleva imago ja se voi olla siksi nuorille helppo askel kohti työelämää. (Ukkonen 2013, 106-121.) Mielestäni nuorisopalveluiden sekä muiden nuorille toimintaa tarjoavien organisaatioiden kannattaisi pyrkiä palkkaamaan nuoria kesätöihin. Tämä saattaa tuntua resursseja vievältä, mutta nuorten työllistäminen antaa nuorille samalla hyvin paljon, jolloin resurssit suunnataan oikein. On tärkeää pohtia, miten korkealle kesätöiden tarjoamisen voi priorisoida ja mitä keinoja voidaan käyttää, jotta nuorten työllistäminen onnistuisi. Onko mahdollista antaa nuorille lyhyitä keikkatyömahdollisuuksia, jotka ovat nuorisopalveluille kevyempiä tarjota ja joihin voidaan palkata useampi nuori yhtä kesää kohden?

6.3 Suunnitelmallisuus, dialogisuus ja yhteistyö kannattaa

Kyselyä toteuttaessa huomasi, miten tärkeää huolellinen suunnittelu on. Osallistavassa työpajassa tuli ilmi, että kyselyihin vastaaminen tuntui olevan nuorille mielekkäämpää esimerkiksi koulussa tuntien aikana. Työntekijät kuulivat nuorilta myös kommentteja siitä, että kysely oli liian pitkä. Tämä kuitenkin herätti ennemminkin huolestusta nuorten lukutaidosta ja keskittymiskyvystä, koska kysely oli pidetty yksinkertaisena alle kymmenen kysymyksen kokonaisuutena. Joka tapauksessa tämä tulee huomioida jatkossa kyselyjä suunnitellessa. Kyselyistä voi kokeilla toteuttaa lyhyempi versio suoraan sosiaaliseen mediaan, joka voi onnistua keräämään enemmän vastauksia nuorilta kuin perinteinen kysely. Tässä kehittämistyössä reagoin tähän tarpeeseen nopeasti ja Gallup onnistuttiin toteuttamaan jatkokyselyn muodossa osallistavan työpajan jälkeen. Gallup osoittautui hyväksi menetelmäksi osallistaa nuoria matalalla kynnyksellä, koska jo 24 tunnissa se keräsi yhtä paljon vastauksia kuin kysely, joka oli auki 18 päivää.

Myös benchmarkkauksen haastatteluissa kävi ilmi, että nuoria osallistavaa toimintaa toteutettaessa suunnitelmallisuus on tärkeää. Ia Poikulainen kertoi, että Pääkaupunkiseudun Partiolaiset ry aloittaa isompien kokonaisuuksien suunnittelun ajoissa, parhaimmillaan jo 1,5-vuotta aikaisemmin. Tämä on todettu tärkeäksi, koska onnistuneen toiminnan suunnittelu vaatii aikaa. Haasteena on pitää nuorten aktiivisuus yllä koko suunnitteluprosessin ajan ennen tapahtuman tai toiminnan toteutumista. Tähän haasteeseen vuosikelloni pyrkii vastamaan jakamalla vuoden osiin tehtävälisterojen kera.

Carita Hännivirta kokee dialogisuuden nuorten kanssa tärkeäksi toiminnan kehittämisen kannalta. Toukofest on toteuttanut nuorista kootulle Toukotiimille jopa kolminkertaisen palautteenkeruujärjestelmän, jotta he ovat mahdollisimman selvillä siitä, miten nuoret ovat kokeneet toiminnan. Myös tässä kehittämistyössä menetelminä kysely ja gallup tukivat dialogimaista toiminnan suunnittelua. Kysely ja gallup mahdollistivat matalan kynnyksen vuoropuhelun kaikkien alueen nuorten ja nuorisotyöntekijöiden välillä. Nuoret pystyivät vastata kyselyyn kouluilla, nuorisotiloilla ja netissä, jonka jälkeen nuorisotyöntekijät tulkitsivat kyselyn tuloksia työyhteisön palaverissa. Gallupiin ainoa väylä vastata oli sosiaalinen media, jonka takia se on enemmän lisämenetelmä aineiston keruussa.

Antti Nordin uskoo myös, että nuoret tulisi pitää toiminnan suunnittelussa mukana alusta asti, kaikessa. Ohjaajan tehtävä on toimia fasilitaattorina, joka tukee ja havainnoi ryhmän toimintaa. Mitään ei tulisi suunnitella ilman nuorten osallistamista, vaan pitää kohderyhmä mukana kaikessa. Tämä on tullut esiin Antin hakemissa hankehauissa, joissa painotetaan nuorten osallisuutta prosessiin hyvin tarkkaan.

Huomasin prosessin aikana osallistavassa työpajassa, että nuorilla on sanottavaa heitä koskevan toiminnan suunnittelusta. Kun kysyin osallistavassa työpajassa, miten kehittää kesätoimintaa, nousi esiin erään nuoren suusta kommentti ”Kysykää nuorilta!”. Vaikka olin kehittämistyöni kautta pyrkinyt osallistamaan alueen nuoria kesätoiminnan suunniteluun, se ei silti ollut tavoittanut kaikkia alueen nuoria. Tämä muistutti, että aito vuorovaikutuksellinen osallistaminen vaatii paljon työtä sekä suunnitelmallisuutta. Kuten Kiilakoski totesi suullisessa tiedonannossaan, osallisuuden toteutuminen vaatii tunnistettavan aseman toimijana, pitää syntyä toimintaa, johon voida olla osallisena, sekä yksilölle täytyy tulla tunne osallisuudesta. (Kiilakoski 2019.)

Antti Nordin totesi, että useiden palaverien ja tapaamisten sopiminen nuorten kanssa suunnitteluprosessin aikana on tärkeää. Ei kannata jäädä luuloon, että toiminnan sisältö olisi nuorille yhdentekevää, vaan antaa heille osallisuuden mahdollisuuksia. Keskustelimme haastattelun aikana, että nuorisotyöntekijät saattavat jäädä kuplaan, jossa uskotaan jonkun toiminnan kiinnostavan nuoria, mutta sen toteutuessa huomataan tilanteen olevan toinen. Kuten aiemmin todettu, dialogisuudella on suuri merkitys toiminnan suunnittelussa.

Carita Hännivirta muistutti, että toimintaa kehitettäessä täytyy uskaltaa ottaa vastaan niin risut kuin ruusutkin nuorten antamassa palautteessa ja varmistaa, että nuorten näkökulmat tulevat aidosti kuulluiksi. Ia Poikulainen totesi, että nuoria osallistaessa ja heille vastuuta jakaessa tarvitaan tueksi ammattitaitoisia nuorisotyöntekijöitä. Ammattilaisten tehtävä on kantaa lopullinen vastuu sekä olla selvillä siitä, missä mennään. Kuten tietoperustassa jo selvisi, niin nämäkin huomiot tukevat sitä, että nuorisotyöntekijän tehtävä on olla rajan vetäjänä vastuun annossa nuorille (Eskelinen 2012, 29).

Vaikka dialogimaisuus oli viimeisimpiä tuloksia, jotka tunnistin aineistostani, en kuitenkaan ollut yllätynyt tästä tuloksesta, koska dialogimaisuus tuli esille jo tietoperustassa osallisuutta kartoittaessa. Halusin nostaa dialogimaisuuden tuloksen otsikkoon, jottei sen konkreettinen toteuttaminen unohdu osallistavan toiminnan suunnittelussa. Osallisuus rakentuu vuorovaikutuksesta yksilön ja yhteiskunnan välillä (Nivala & Ryyänen 2019, 171), ja siksi dialogisuuden huomioiminen on tärkeää. Dialogimaisuus on osallisuuden merkittävä piirre, jolloin aito osallistaminen vaatii kuuntelemista, keskustelua ja tilaa kysymyksille (Koivu 2010, 8-11).

Halusin tähän tulokseen nostaa lopuksi esille yhteistyön merkityksen nuorten osallistamisessa ja nuorisotoiminnan suunnittelussa. Haastatteluissa huomasin, että monet toimivat tahot tekevät vahvasti yhteistyötä muiden kanssa. Etenkin Carita Hännivirran edustama Toukofest on hyvä esimerkki monipuolisen yhteistyön tuloksesta. Myös Aii Malmberg muistutti, että yhteistyö kasvattaa toiminnan resursseja. Yhteistyön merkitystä tukee myös tulos kouluyhteistyöstä; nuoret tavoitetaan paremmin, kun yhdistetään voimat jonkun toisen kanssa. Nuorisopalvelujen toiminta voi olla paljon monipuolisempaa ja nuoria tavoittavampaa, kun tehdään yhdessä. Uskon, että yhteistyö antaa uutta sisältöä myös nuorisotyöntekijöiden arkeen ja näin ollen voi parhaimmillaan

tukea työhyvinvointia. Siksi päädyin konkreettisessa tuotoksessani nostamaan esille verkostoitumisen merkityksen nuorisoalalla, joka edesauttaa yhteistyön syntymistä.

6.4 Nuorten toteuttama toiminta on nuorten näköistä

Toteuttaessani benchmarkkausta, tuli Ia Poikulaiselta, Antti Nordinilta ja Carita Hän-nivirralla selkeä näkökulma siihen, että mitä enemmän nuoret tekevät itse, sen paremmin osallisuus toteutuu. Pääkaupunkiseudun partiolaisilla, Helsinki-Uudenmaan Pinskuilla sekä Toukofestilla on jo pitkät perinteet nuorten osallistamisesta toiminnan suunnittelussa. Tästä selkeni ajatus siitä, että kun osallisuus on vahva osa toiminnan perinteitä, on sitä helpompi toteuttaa uudestaan ja entistä paremmin myös jatkossa. Espoon nuorisopalvelujen Leppävaaran nuorisotilan toteuttama allastapahtuma koettiin Aii Malmbergin mukaan merkittäväksi juuri siksi, että nuoret ideoivat, suunnittelivat ja toteuttivat tämän nuorisotyöntekijöiden tuen avulla. Aii Malmberg nosti esille, että nuorten tekemän tapahtuman onnistumisesta tulee tärkeää, koska siinä näkyy vahvasti heidän oma kädenjälkensä. Kuten kartoitin tietoperustassa, nuorten toteuttama toiminta omalla asuinalueellaan voi vahvistaa heidän paikallisidentiteettiään, joka tukee nuoren osallisuutta yhteiskunnassa ja on myös yksi nuorisotyön tehtävistä (Kinnunen 2015, 62).

Tulosten myötä minulle vahvistui jo aiemmin tässä kehittämistyössä todettu tosiasia, että nuorisotyöntekijät eivät tiedä, mitä nuoret haluavat, ellei siitä oteta selvää. Kuten Hanna Pietilän Pro gradu -tutkielman tuloksissa todettiin, niin nuorten osallistaminen toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen voi pohtia erilaisten roolien jakoa, jotta jokainen nuori löytää paikkansa ja osallistuminen on helpompaa. (Pietilä 2007, 59-61.) Uskon tämän olevan tärkeää etenkin silloin, kun nuorilla ei ole aiempaa kokemusta toiminnan suunnittelusta. Mielestäni roolien tunnistaminen edesauttaa nuorten osallistamista, kun jokainen löytää paikkansa suunnittelussa eikä heidän tarvitse yrittää sopia johonkin vieraalta tuntuvaan rooliin osallistuakseen.

7 VUOSIKELLO KESÄTOIMINNAN SUUNNITTELUUN

Tutkimani tietoperustan, keräämäni aineiston sekä näistä kertyneiden tulosten avulla syntyi kehittämistyöni lopullinen tuotos. Opinnäytetyöstäni syntyi malli, joka auttaa konkreettisesti hahmottamaan kesän suunnittelun prosessia sekä pitämään kiinni aikataulusta suunnittelutyössä. Vuosikello on tarkoitettu tukemaan nuorisotyöntekijöiden työtä nuoria osallistavalla otteella. Sen tavoite on tehdä nuorten osallistamisesta kesätoiminnan suunnitteluun helpompaa ja selkeämpää. Tässä luvussa on nähtävänä vuosikellon kansi (ks. Kuva 2).

Vuosikellon runko on jaettu osiin vuodenaikojen mukaan. Tikkurilan alueellinen nuorisotyö elää syklissä jakautumalla syys-, kevät- sekä kesäkauteen. Näiden lisäksi vuosikellossa esiintyy talvikausi. Koin järkeväksi lisätä vuosikelloon talvikauden nuorisopalvelujen muusta suunnittelutyöstä poiketen, jotta työmäärän jakautuminen olisi selkeämpää. Ajattelen myös, että kun suunnittelukausia on enemmän kuin kaksi, kesä ei ”yllätä” nuorisotyöntekijöitä, vaan siihen ehtii paremmin varautua. Näin on aikaa haastavaa ajoissa, jos jokin tehtävä edelliseltä kaudelta on jäänyt tekemättä. Kesätoiminnan suunnittelussa on tärkeää aikataulussa pysyminen osallistavien toimintojen suhteen. Tätä varten tein vuosikelloon erilliset tehtävälistasivut, jotka auttavat hahmottamaan konkreettisesti, mitä tulee milloinkin tehdä vaihe vaiheelta (ks. Kuva 3). Vuosikello on tehty Adobe InDesign CS6-taitto-ohjelmalla.

Alla näkyy vuosikellon sisällysluettelo. Pyrin pitämään sisällysluettelon mahdollisimman selkeänä ja ymmärrettävänä, jotta se jo itsessään avaisi tuotoksen sisältöä lukijalle.

VUOSIKELLON TARKOITUS.....	2
SYKSY: Pohjatyo.....	4
TO DO SYKSY.....	7
TALVI: Nuoret mukaan.....	8
TO DO TALVI.....	9
KEVÄT: Päätöksiä ennen kesää.....	10

TO DO KEVÄT.....	11
KESÄ: Huomioita toimintaan.....	12
TO DO KESÄ.....	13
Lähteet ja linkkejä.....	14
LIITE 1: Kesäraportti.....	16
LIITE 2: Kysely.....	17
LIITE 3: Työpajan runko.....	19
LIITE 4: Gallup someen.....	20
LIITE 5: Kesätarrat.....	21
LIITE 6: Juliste kyselystä.....	22
LOPUKSI.....	23

Vuosikello on nähtävissä kokonaisuudessaan liitteissä (ks. Liite 6). Vuosikellossa toistuu samoja osia kuin aiemmissa liitteissä, koska tutkimusmenetelmät olivat samaan aikaan osa aineiston keruuta sekä aineistosta syntynyttä tuotosta. Kuten aiemmin työni aikana olen kertonut, tarkoitus oli liittää hyväksi koetut osallistavat menetelmät pysyväksi osaksi toiminnan suunnitteluprosessia.

Kuva 2: Vuosikellon kansi.

<h2 style="text-align: center;">TO DO SYKSY</h2> <ol style="list-style-type: none"> 1. ☐ Kesäraportin koostaminen ja läpi käyminen työyhteisössä 2. ☐ Kesätoiminnan suunnittelun aloittaminen: Nuorille suunnatun kyselyn suunnittelu 3. ☐ Kyselyn toteuttaminen kouluilla, nuorisotiloilla, sosiaalisessa mediassa ja netisivuilla 4. ☐ Kyselyn sulkeminen ja tulosten läpikäyminen työyhteisössä <p style="text-align: right;">7</p>	<h2 style="text-align: center;">TO DO TALVI</h2> <ol style="list-style-type: none"> 1. ☐ Kesätiimin kokoaminen halukkaista nuorista 2. ☐ Osallistavan työpajan suunnittelu ja toteutus 3. ☐ Työpajassa syntyneiden ideoiden ja tulosten tarkastelu työyhteisön kanssa 4. ☐ Kesätyömahdollisuuksien tarjoaminen nuorille <p style="text-align: right;">9</p>
<h2 style="text-align: center;">TO DO KEVÄT</h2> <ol style="list-style-type: none"> 1. ☐ Toimintamuotojen valitseminen 2. ☐ Nuorten osallistaminen matalalla kynnyksellä gallupin avulla 3. ☐ Viestintä- ja markkinointimateriaalien suunnittelu 4. ☐ Kesätoiminnan markkinointi <p style="text-align: right;">11</p>	<h2 style="text-align: center;">TO DO KESÄ</h2> <ol style="list-style-type: none"> 1. ☐ Nuorten osallistaminen toiminnan ohessa ja sosiaalisen median kautta 2. ☐ Kesätoiminnan tilastointi 3. ☐ Kesätoiminnan raportointi 4. ☐ Kesätoiminnan dokumentointi <p style="text-align: right;">13</p>

Kuva 3: Vuosikellon sivut 7, 9, 11 ja 13.

8 LOPUKSI

Kehittämistyöni tarkoituksena oli tutkia, miten osallistaa nuoria Tikkurilan alueella nuorisopalvelujen tarjoaman kesätoiminnan suunnitteluun ja mitkä menetelmät toimisivat tämänkaltaisen kesätoiminnan suunnittelun tukena myös jatkossa. Valitsin aiheiston keruuseen tutkimusmenetelmiä, joiden avulla onnistuisin selvittämään nuorten toiveita kesätoiminnan suhteen sekä madaltamaan kynnyksiä osallistua toiminnan suunnitteluun. Samalla pyrin toteuttamaan menetelmät niin, että ne toimisivat myös jatkossa ajattomasti kesätoiminnan suunnittelun tukena, sillä prosessi on tarpeen toteuttaa joka vuosi, jotta toiminta pysyy nuorten näköisenä. Tutkimuskysymykseni olivat: 1. miten osallistaa nuoria heitä koskevan toiminnan suunnitteluun ja 2. millaiset raamit tukevat parhaiten alueellisen nuorisotyön kesätoiminnan suunnittelua ja toteutusta?

Vierailin tämän kehittämistyön aikana useissa tapahtumissa, joiden teemat liittyivät syrjäytymisen ehkäisyyn. Tapahtumien järjestäjinä olivat muun muassa Suomen nuorisovaltuuston kattojärjestö Allianssi ja Suomen UN Women. Tapahtumien kautta vahvistui käsitykseni siitä, että vaikka nämä asiat ovat yhä useampien tietoisuudessa, tekijöitä niiden konkretisoimiseksi kaivataan edelleen. Nuorten osallisuuden lisääminen nuorisotoiminnassa on tärkeä tavoite, jolla voi pitkällä tähtäimellä olla suuri vaikutus sekä nuorten itsensä että alueen asukkaiden hyvinvointiin. Nuorten hyvinvointi on ehdottomasti yhteiskunnallinen kysymys, koska nuorten syrjäytyminen aiheuttaa suuria kuluja (Aalberg & Siimes 2007, 137).

Kuten tuloksissa totesin, kannattaa nuorisopalvelujen ottaa koppii nuorten halukkuudesta työllistyä kesäloman ajaksi. Nuorille on merkittävää välittää viesti siitä, että heidän innokkuuttaan arvostetaan ja se otetaan huomioon heille järjestetyissä palveluissa. Tällaisilla teoilla nuorisopalvelut voivat antaa alueensa nuorille kannustusta sekä eväitä tulevaisuuden työelämään.

Kuten toin aiemmin esille tietoperustassa, nuorten osallisuuden lisääminen kunnassa edistää asuinalueen turvallisuutta. Osallisuus kasvattaa nuorten viihtyvyyttä ja näin ollen vähentää häiriökäyttäytymistä. (Paunikallio 2000, 102-103.) Itä-Uudenmaan

poliisi tiedotti maaliskuussa 2019 Facebook-sivuillaan ammattilaisten huolesta Tikkurilan alueen nuoria kohtaan julkaisun ”Lasten humalahakuinen juominen huolenaiheena Tikkurilassa”-kautta. On havaittu, että Tikkurilassa liikkuu ryhmä nuoria, joiden vapaa-ajan viettoon sisältyy eri päihteiden käyttöä niin viikonloppuisin kuin arki-ityisin (Itä-Uudenmaan poliisilaitos 2019). Huolenaiheena olleet nuoret ovat kaikki iältään nuorisopalvelujen kohderyhmää, joten tämä on ehdottomasti ongelma, jonka ratkaisemisessa myös nuorisopalveluilla on paikkansa. Tikkurilan alueellinen nuorisotyö on jo tarttunut tähän ongelmaan yhdessä muiden ammattilaisten kanssa, mutta tiedote hyvä esimerkki siitä, miten tärkeä kunnallisen nuorisotyön rooli on nuorten osallistamisessa sekä syrjäytymisen ja häiriökäyttäytymisen ehkäisemisessä. Asian eteen on syytä jatkossakin tehdä töitä niin Vantaan Tikkurilan alueella kuin koko Suomessa. Kunnallisella nuorisotyöllä on mahdollisuus tarjota nuorille järkevää tekemistä vapaa-ajalla ja rohkaista hyvien elämäntapojen pariin. Siksi on mielestäni tärkeää, että nuorille tarjotaan toimintaa, jonka he kokevat mielekkääksi. Tämän merkitys painottuu etenkin kesällä, kun vapaa-ajan määrä nuorten elämässä lisääntyy entisestään.

Konkreettisen tuotoksen onnistuminen

Opinnäytetyöni konkreettinen tuotos, vuosikello nuorten osallistamiseen kesätoiminnan suunnittelussa, antaa hyvät lähtökohdat edistää nuorten osallisuuden toteutumista myös muualla kuin kunnallisessa nuorisotyössä tai sen kesätoiminnassa. Vuosikello on alku eri osallistavien menetelmien tuomisessa osaksi nuorisotyön arkea. Tuotosta voi myös kehittää enemmän oman toiminnan näköiseksi käyttäen sitä esimerkkinä. Vuosikello ottaa menetelmillään huomioon kaikki alueen nuoret, eikä keskittymään vain aktiivisten kävijöiden kuulemiseen. Tämän tavoitteen tärkeyttä tukee myös äskettäin julkaistu Nuorisobarometri 2018, jossa todetaan, että osallisuus kasautuu voimakkaasti samoille nuorille (Nuorisobarometri 2018, 38). Myönnän silti, että tässä olisi vielä parannettavaa, jotta varmistettaisiin myös esimerkiksi jo syrjäytymisvaarassa olevien nuorten osallisuus. Tässä kannattaa selvittää oman alueen nuorisopalveluiden resursseja: onko alueella esimerkiksi etsiviä nuorisotyöntekijöitä tai erityisnuorisotyöntekijöitä, jotka voisivat auttaa kesätoiminnan suunnitteluprosessissa.

Olen tyytyväinen siihen, millaisen konkreettisen tuotoksen sain toteutettua tämän kehittämistyön aikana. Sovimme tilaajan kanssa, että pidän vuosikellon mahdollisimman selkeänä ja yksinkertaisena, ja koen itsekin tämän olevan paras tapa tuotoksen käyttöönoton kannalta. Vuosikello sisältää tarpeelliset ohjeet nuorten osallistamisen käytännöistä ja aiheesta löytyy syvempää teoriaa vuosikellon lähdeluettelosta, kuten tämä opinnäytetyö.

Vuosikellon tavoite, nuorten osallistaminen toiminnan suunnitteluun, voi otsikon tasolla olla monelle nuorisotalan toimijalle niin sanottua ”peruskauraa”. Vuosikello on silti tärkeä kokonaisuus, sillä kuten nuorisotalaissa ilmenee, nuorten osallisuuden takaaminen kunnan nuorisotoiminnassa on yksi tärkeistä tavoitteista nuorten syrjäytymisen ehkäisemisessä (1285/2016, 24 §). Tuotos tuo tätä aihetta yhä lähemmäs nuorisotyöntekijöiden arkea ja antaa nuorten osallistamiselle konkreettisen muodon. Kesätoiminta voi myös helposti jäädä muiden toimintakausien varjoon, jos sille ei varata tarpeeksi resursseja työajasta. Siksi kesätoiminnan suunnittelulle on hyvä olla oma mallinsa, jotta vuoden aikana voidaan ennakoida, mitä tulevaa kesää varten täytyy milloinkin valmistella.

Kehittämistyön jalkauttaminen

Tein paljon pohjatyötä opinnäytetyöni sekä sen konkreettisen tuotoksen jalkauttamiseksi NUORI2019-nuorisotyöpäivillä, jotka järjestettiin Turussa 27.-28.3.2019 Suomen nuorisotalan kattojärjestö Allianssin toimesta. Minulla oli mukana viimeisin versio vuosikellostani, jotta pystyin havainnollistamaan kehittämistyöni tuloksia ja tuotosta. Työstäni kiinnostuivat muun muassa Espoon kaupungin Matinkylä-Olari-Tapiolan alueen johtava nuorisoneuvoaja, Suomen valtakunnallinen nuorten mielenterveysseura Yeesin työntekijä sekä kunnallisen nuorisotyön osaamiskeskus Kanuunan verkostopäällikkö, joille lupasin lähettää opinnäytetyöni sekä vuosikellon niiden valmistuttua.

Vantaan nuorisopalveluilla osallisuutta pyritään pitämään yllä nuorisotoiminnan arjessa yhä vankemmin tästä opinnäytetyöstä syntyneen konkreettisen tuotoksen kautta. Vuosikelloa jaetaan eteenpäin Vantaan nuorisopalveluiden alueellisille esimiehille, jotta tuotos leviäisi koko kunnan nuorisotyöntekijöiden saataville. Antti Nordin, Pins-

kut ry:n puheenjohtaja, on halukas viemään vuosikelloani eteenpäin omassa toiminnassaan sekä Helsinki-Team ry:n syyskokouksessa, jonka jäsenjärjestö Pinski ry on monen muun helsinkiläisen nuorisopiirijärjestön ohella. Antti kommentoi, että vaikka vuosikello ei suoraan sovellu helsinkiläisten nuorisojärjestöjen toimintavuoteen, saa siitä hyviä ajatuksia ja ideoita toiminnan aikatauluttamiseen ja nuorten osallistamiseen.

Olen kertonut Suomen nuorisoalan kattojärjestö Allianssin työntekijöille opinnäytetyöstäni eri tapahtumien yhteydessä prosessin eri vaiheissa. NUORI2019-tapahtumassa annoin vuosikelloni viimeisimmän version yhteystietoineni Allianssin osallisuuden asiantuntijalle ja lupasin lähettää myöhemmin opinnäytetyöni sekä vuosikelloni lopulliset versiot.

Tilaajan palaute

Opinnäytetyö on tilaajan, Vantaan nuorisopalvelujen Tikkurilan alueellisen esimiehen mukaan edennyt sovitun mukaisesti, niin sisällöltään kuin aikataulullisesti ja siten saavuttanut sille asetetut tavoitteet. Tilaaja oli erityisen tyytyväinen opinnäytetyöni osallistavaan näkökulmaan. Tilaajan mukaan yhteistyö on ollut sujuvaa ja on tyytyväinen opinnäytetyön tuloksiin sekä tuotokseen. Tilaajan mukaan olen opinnäytetyön aikana osoittanut tulevana nuorisoalan ammattilaisena joustavuutta, aktiivisuutta, yhteistyötaitoja, ratkaisukeskeisyyttä, kykyä ajatella kriittisesti sekä halukkuutta oppia ja kehittyä. Tilaaja tulee hyödyntämään opinnäytetyön tuotoksena syntynyttä kesätoiminnan suunnittelun vuosikelloa jo tulevana kesänä sekä erityisesti ensi kaudella alkaessaan suunnittelemaan Tikkurilan alueellisen nuorisotyön kesän 2020 toimintaa.

Mitä seuraavaksi?

Seuraavaksi on mielestäni aika siirtää katse muihin alueellisen nuorisotyön toiminnan muotoihin ja pohtia, miten niissäkin voidaan vähitellen lisätä osallisuutta yhä suunnitelmallisemmin osaksi nuorisopalvelujen arkea ja koko toimintavuotta. Haastan kaikki nuorisoalan ammattilaiset miettimään osallisuutta teoriaa pidemmälle; miten onnistumme tuomaan kauniit sanat ja lupaukset nuorten osallistamisesta konkreettiseksi

osaksi nuorisotyön arkea, ja mitkä menetelmät tässä toimisivat parhaiten? Miten voisimme hyödyntää hyväksi todettua kouluuyhteistyötä vielä paremmin, voisiko nuorisotyö tehdä tällä saralla jotain aivan uutta ja innovatiivista? Miten huomioimme osallistamisessa syrjäytymisvaarassa olevat tai jo syrjäytyneet nuoret? Miltä osallisuus näyttää tulevaisuuden nuorisotyössä. Voisiko pinnalle noussutta tekoälyä hyödyntää toiminnan suunnittelussa nuorten kanssa?

NUORI2019-nuorisotyöpäivillä sain Humakin ja XAMKin järjestämässä nuorisoalan tulevaisuutta käsittelevässä paneelissa uuden idean osallisuuteen. Turun yliopistossa työskentelevä ennakoititutkija Johanna Ollila toi esiin ajatuksen ”nuoret osallistamaan meitä aikuisia”. Juuri tämän kaltaista uutta innovatiivista ideointia haluaisin nähdä seuraavissa nuorten osallisuuden kehittämistöissä. Vaikka osallisuus on tuttu käsite nuorisoalalla, on yhä pohdittava erilaisia keinoja siihen, miten sen toteutuminen varmistettaisiin käytännössä ja kuinka nuorten osallisuus olisi yhä vahvemmin läsnä jokapäiväisessä toiminnassa.

Jatkossa tulisi mielestäni edelleen keskittyä ”ruohojuuritason” työhön, eli siihen, mitä kentällä tapahtuu ja miten kehittämistyöt sovelletaan nuorisotyön arkeen. Kääntäisin katseen nuorisotyön työyhteisöihin. Miten hyväksi koetut käytännöt voidaan dokumentoida niin, etteivät ne ole kiinni sen hetkisistä työntekijöistä? Kasvatustyössä, kuten nuorisotyössä, tehdään paljon oman persoonan kautta, jolloin monet tärkeät hankkeet kasautuvat tietyille henkilölle; siksi työn kehittäminen on vahvasti sidoksissa työntekijöiden kehittämiseen (Honkasalo, Kiilakoski & Kivijärvi 2011, 22). Vuosikelloni pyrkii olemaan yksi askel tällaisen dokumentoinnin edistämiseksi.

LÄHTEET

- Aalberg, Veikko & Siimes, Martti 2007. Lapsesta aikuiseksi. Nuoren kypsyminen naiseksi tai mieheksi. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Nemo.
- Aaltonen, Marjo & Ojanen, Tuija & Vihunen, Riitta & Vilén, Marika 1999. Nuoren aika. Helsinki: WSOY.
- Allianssi 2018. Munsterhjelm, Anna. Blogikirjoitus. Miksi nuoret haluaisivat puolustaa yhteiskuntaa, jossa heitä ei puolusteta? Viitattu 4.12.2018. https://www.alli.fi/uutiset/blogi-miksi-nuoret-haluaisivat-puolustaa-yhteiskuntaa-jossa-heita-ei-puolusteta?fbclid=IwARoDmR5Nhcie9QYw6icYdWbLOryRU-yoUIj93hPbur_c-qKyK4TB9BoKPE
- Allianssi 2018. Uusoksa, Tiitus. Blogikirjoitus. Tuhat ihmistä ja yksi tavoite – nolla syrjäytynyttä. Kirjoitettu 11.09.2018. Viitattu 7.2.2018. <https://www.alli.fi/uutiset/blogikirjoitus-tuhat-ihmista-ja-yksi-tavoite-nolla-syrjaytynyttä>
- Allianssi 2019. Suomen nuorisoalan kattojärjestö Allianssi ry. Viitattu 1.3.2019. www.alli.fi
- Allianssi 2019b. Suomen nuorisoalan kattojärjestö Allianssi ry. Ratkaistaan Suomen suurin ongelma. Viitattu 31.3.2019 <https://www.alli.fi/vaikuttaminen/ratkaistaan-suomen-suurin-ongelma>
- Ammattinetti. Viitattu 26.2.2019. http://www.ammattinetti.fi/amatit/detail/304_ammatti
- Cooper, Susan 2018. Participatory evaluation in youth and community work. Theory and practice. London & New York: Routledge.
- Eskelinen, Aikku 2012. Teoksessa Kyrölampi, Taina (toim.) 2012. MoSpa - Nuorisotyön monialaisuutta kehittämässä. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu.
- Espoon kaupunki 2015. Nuorisonohjaaja Aii Malmberg palkittiin "Arjen turvaajana". Viitattu 10.3.2019. [https://www.espoo.fi/fi-FI/Kulttuuri_ja_liikunta/Nuorisonohjaaja_Aiia_Malmberg_palkittiin\(64631\)](https://www.espoo.fi/fi-FI/Kulttuuri_ja_liikunta/Nuorisonohjaaja_Aiia_Malmberg_palkittiin(64631))
- Hanhivaara, Pirjo 2006. Kunta ja osallisuus. Nuorisotutkimus-lehti. Nuorisotutkimusseura. Helsinki: Hakapaino Oy.
- Helsinki Region Infoshare 2018. Vantaan väestöennuste osa-alueittain iän ja sukupuolen mukaan 2018-2028. <https://hri.fi/data/dataset/vantaan-vaestoennuste-osa-alueittain-ian-ja-sukupuolen-mukaan-2018-2028>
- Hirsjärvi, Sirkka & Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2004. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.
- Honkasalo, Veronika & Kiilakoski, Tomi & Kivijärvi, Antti 2011. Tutkijat ja nuorisotyö liikkeellä. Tarkastelussa kaupunkimaisen nuorisotyön kehittämishankkeet. Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 114. Helsinki: Unigrafia.
- Itä-Uudenmaan poliisilaitos 2019. Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen Facebook-sivun julkaisu 6.3.2019. Viitattu 16.3.2019. <https://www.facebook.com/itauudenmaanpoliisilaitos/>

Kajantie, Eero & Hovi, Petteri & Eriksson, Johan & Laivuori, Hannele & Andersson Sture & Rääkkönen Katri 2013. Teoksessa Reivinen, Jukka & Vähäkylä, Leena (toim.). Ketä kiinnostaa? Lasten ja nuorten hyvinvointi ja syrjäytyminen. Helsinki: Gaudeamus.

Kallio, Kirsi Pauliina & Stenvall, Elina & Bäcklund, Pia & Häkli, Jouni 2013. Teoksessa Reivinen, Jukka & Vähäkylä, Leena (toim.). Ketä kiinnostaa? Lasten ja nuorten hyvinvointi ja syrjäytyminen. Helsinki: Gaudeamus.

Kaukko, Mervi & Kiilakoski, Tomi 2018. Tutkimus on toimintaa. Teoksessa Kiilakoski, Tomi & Honkatukia, Päivi (toim.). Miten tutkia nuoria ja nuorisotyötä. Tampere: Vastapaino.

Kiilakoski, Tomi 2015a. Johdanto & Nuorisotyö, kasvatus, opetussuunnitelma. Teoksessa Kiilakoski, Tomi & Kinnunen, Viljami & Djupsund, Ronnie 2015. Miksi nuorisotyötä tehdään? Tietokirja nuorisotyön opetussuunnitelmasta. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Julkaisuja 5.

Kiilakoski, Tomi 2015b. Teoksessa Komonen, Katja & Suurpää, Leena & Söderlund, Markus (toim.) 2015. Kehittyvä nuorisotyö. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto.

Kiilakoski, Tomi 2019. Erikoistutkija FT. Suullinen tiedonanto. NUORI2019-nuorisotyöpäivät. Turku, 28.3.2019.

Kinnunen, Viljami & Djupsund, Ronnie & Kiilakoski, Tomi 2015. Työmuodot, työmenetelmät ja työkalut. Teoksessa Kiilakoski, Tomi & Kinnunen, Viljami & Djupsund, Ronnie 2015. Miksi nuorisotyötä tehdään? Tietokirja nuorisotyön opetussuunnitelmasta. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Julkaisuja 5.

Kinnunen, Viljami. Nuorisotyön tavoitteet ja perustat. Teoksessa Kiilakoski, Tomi & Kinnunen, Viljami & Djupsund, Ronnie 2015. Miksi nuorisotyötä tehdään? Tietokirja nuorisotyön opetussuunnitelmasta. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Julkaisuja 5.

Koivu, Maija 2010. Osallisuuden taloa rakentamassa. Opas osallisuuden kehittämiseen kuntaorganisaatiossa. Varsinais-Suomi & Pohjanmaa: Elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus.

Kuntaliitto 2019. Nuorisotyö. Viitattu 30.1.2019. <https://www.kuntaliitto.fi/asiiantuntijapalvelut/opetus-ja-kulttuuri/nuorisotyö>

Kurki, Leena 2000. Sosiokulttuurinen innostaminen – muutoksen pedagogiikka. Tampere: Vastapaino.

Kurki, Leena 2005. Sosiokulttuurinen innostaminen yhteisöllisyyden rakentajana. Teoksessa Kiilakoski, Tomi & Tomperi, Tuukka & Vuorikoski, Marjo (toim.) 2005. Kenen kasvatus? Kriittinen pedagogiikka ja toisinkasvatuksen mahdollisuus. Tampere: Vastapaino.

Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelma Lanuke 2007-2011. Opetusministeriön julkaisuja 2007:41. <https://minedu.fi/documents/1410845/4274093/lanuke-2007-2011.pdf/a0313a5c-904f-42ff-8db1-7bbbc94d867e/lanuke-2007-2011.pdf.pdf>

Lastensuojelulaki 417/2007.

Lundbom, Pia & Herranen, Jatta 2011. Sosiaalisen vahvistamisen ajankohtaisuus. Teoksessa Lundbom, Pia & Herranen, Jatta (toim.) 2011. Sosiaalinen vahvistaminen kokemuksina ja käytänteinä. Sarja C. Oppimateriaaleja 26, 2011. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu.

Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta MTS 2018. Suomalaisten mielipiteitä ulko- ja turvallisuuspolitiikasta maanpuolustuksesta ja turvallisuudesta. Tiedotteita ja katsauksia marraskuu 2018. Helsinki: Puolustusministeriö. https://www.defmin.fi/files/4413/MTS_Suomalaisten_mielipiteita_ulko-ja_turvallisuuspolitiikasta_maanpuolustuksesta_ja_turvallisuudesta_2019.pdf

Mehtonen, Tuija 2011. Sosiaalisen vahvistamisen osaaminen. Teoksessa Lundbom, Pia & Herranen, Jatta (toim.) 2011. Sosiaalinen vahvistaminen kokemuksina ja käytänteinä. Sarja C. Oppimateriaaleja 26, 2011. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu.

Niinistö, Sauli 2018. Tasavallan presidentti Sauli Niinistön virkaanastujaispuhe 1.2.2018. <https://www.presidentti.fi/puheet/tasavallan-presidentti-sauli-niiniston-virkaanastujaispuhe-1-2-2018/>

Nivala, Elina & Ryyänen, Sanna 2019. Sosiaalipedagogiikka. Kohti inhimillisempää yhteiskuntaa. Helsinki: Gaudeamus.

Nuorisobarometri 2018. Vaikutusvaltaa Euroopan laidalla. Pekkarinen, Elina & Myllyniemi, Sami (toim.). Helsinki: Nuorisotutkimusseuran julkaisuja 140. <https://tieto-anuorista.fi/nuorisobarometri/nuorisobarometri-2018/>

Nuorisolaki 2016/1285.

Nuorten Suomi ry. Viitattu 11.4.2019. <http://www.nuortensuomi.fi/>

Nurmi, Jari-Erik & Ahonen, Timo & Lyytinen, Heikki & Lyytinen, Paula & Pulkkinen, Lea & Ruoppila, Isto 2006. Ihmisen psykologinen kehitys. Helsinki: WSOY Oppimateriaalit Oy.

Ojasalo, Katri & Moilanen, Teemu & Ritalahti, Jarmo 2015. Kehittämistyön menetelmät – Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. Helsinki: Sanomapro.

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2017. Valtakunnallinen nuorisotyön ja -politiikan ohjelma vuosille 2017–2019.

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2019. Kuntien nuorisotyö. Viitattu 30.1.2019. <https://minedu.fi/kuntien-nuorisotyö>

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2019. Nuorisotyö. Viitattu 22.3.2019. <https://minedu.fi/nuorisotyö>

Paunikallio, Merja 2000. Maaseudun voimavara – Nuorten halu osallistua kotikuntansa kehittämiseen. Helsingin yliopisto. Seinäjoki: Maaseudun tutkimus- ja koulutuskeskuksen julkaisuja B 19.

Perusopetuslaki 1998/628.

Pietilä, Hanna 2007. ”Hyvää harjoitusta tulevaa varten” Nuorten kokemuksia nuorisotilaosallisuuden askelmilta. Pro gradu -tutkielma. Kuopio: Kuopion yliopisto, yhteiskuntatieteellinen tiedekunta.

Piironen, Tiina. Ohjaajan opas lasten osallistavien ryhmien ohjaamiseen. Kuunnelkaa meitä - Lasten osallisuushanke 2006–2007. Helsinki: Kuunnelkaa meitä- hanke.

Poikkeus, Anna-Maija & Rasku-Puttonen, Helena & Lerkkanen, Marja-Kristiina & Kuorelahti, Matti & Siekkinen, Martti & Kiuru, Noona & Nurmi, Jari-Erik 2013. Osallistava koulu syrjäytymisen ehkäisijänä. Teoksessa Reivinen, Jukka & Vähäkylä, Leena (toim.). Ketä kiinnostaa? Lasten ja nuorten hyvinvointi ja syrjäytyminen. Helsinki: Gaudeamus.

Pääkaupunkiseudun Partiolaiset ry 2018. Viitattu 19.2.2019. <https://www.paakaupunkiseudunpartiolaiset.fi/>

Raivio Helka & Karjalainen Jarno (2013). Osallisuus ei ole keino tai väline, palvelut ovat! Osallisuuden rakentuminen 2010-luvun tavoite- ja toimintaohjelmissa. Teoksessa Taina Era (toim.): Osallisuus – oikeutta vai pakkoa? Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja 156. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/64153/JAMKJULKAISUJA1562013_web.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Sivistysvantaa 2018. Viitattu 10.12.2018. <https://sivistysvantaa.fi>

Sullström, Heidi 2018. Syrjäytyneitä nuoria on Suomessa lähes 66 000 – Pojille lähes kaksi kertaa enemmän tehostettua tukea koulussa kuin tytöille. Yle. Uutinen. Viitattu 26.2.2018. <https://yle.fi/uutiset/3-10127622>

Suomen perustuslaki 1999/731.

Suomen UNICEF ry 2019. Mikä on lapsen oikeuksien sopimus? Viitattu 4.3.2019. <https://www.unicef.fi/lapsen-oikeudet/mika-on-lapsen-oikeuksien-sopimus/>

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos THL 2015. Tiedä ja toimi. Osallisuutta edistämällä vähennetään eriarvoisuutta. Esite. <http://www.julkari.fi/handle/10024/128983>

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos THL 2018. Osallisuus. Viitattu 1.3.2019. <https://thl.fi/fi/web/hyvinvointi-ja-terveyserot/eriarvoisuus/hyvinvointi/osallisuus>

Toukofest 2019. Viitattu 19.2.2019. <http://toukofest.fi/>

Ukkonen, Milla 2013. Nuoret toiminnan kehittäjinä Nuortentalo Katutaso toiminnassa. Teoksessa Taina Era (toim.): Osallisuus – oikeutta vai pakkoa? Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja 156. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/64153/JAMKJULKAISUJA1562013_web.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Valkendorff & Huuskonen & Ruuskanen 2017. Teoksessa Hoikala, Tommi & Kuivakangas, Johanna (toim.) 2017. Kenen nuorisotyö? Yhteisöpedagogiikan kentät ja mahdollisuudet. Humanistinen ammattikorkeakoulu julkaisuja, 42. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 196.

Vantaa 2019. Viitattu 19.2.2019. <https://www.vantaa.fi/>

Vantaan nuorisopalvelut 2018. Tarinoita nuorisotyöstä ja nuorista. Vuosikertomus 2018. <http://view.creator.taiqa.com/vantaa/nuorisotyö#/page=1>

Vantaan nuorisopalvelut 2018. Tikkurilan alue. Kesätoiminnan 2018 loppuraportti. Ei julkaistu.

Vantaan väestö 2017/2018. Vantaan kaupunki, tietopalveluyksikkö 2019. Väestöraenne. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaaawwwstructure/143711_Vaestoraportti_2018.pdf

Youth Scotland 2019. Youth Work Essentials. Viitattu 11.1.2019. <http://www.youth-workessentials.org/>

HAASTATTELUT

Kaikki haastattelut tehnyt Milla Ruuska.

Malmberg, Aii 2019. Espoon nuorisopalvelujen nuorisotyöntekijä, 3.1.2019. Puhelinhaastattelu.

Poikulainen, Ia 2019. Pääkaupunkiseudun partiolaiset ry:n ohjelmakoordinaattori, 15.1.2019. Partioasema, Helsinki.

Hännivirta Carita 2019. Nuorten Suomi ry:n markkinointi- ja kehittämispäällikkö, 24.1.2019. Puhelinhaastattelu.

Nordin, Antti 2019. Pinskut ry:n Helsinki Uudenmaan ja Drums For Peace -verkoston puheenjohtaja, 15.3.2019. Cafe Java, Helsinki.

LIITTEET

Liite 1. Webropol-kysely Tikkurilan alueen nuorille

Liite 2. Juliste kesätoiminnan suunnittelusta

Liite 3. Osallistavan työpajan runko

Liite 4. Benchmarkkauksen havainnointirunko

Liite 5. Instagram-gallup nuorille

Liite 6. Vuosikello nuorisotyön kesätoiminnan suunnitteluun

Liite 1. Webropol-kysely Tikkurilan alueen nuorille

**Kysely Vantaan nuorisopalveluiden
Tikkurilan alueen kesätoiminnasta**

Vantaan nuorisopalvelut haluavat kerätä tietoa siitä, mitä alueemme nuoret toivovat kesätoiminnalta.

Kiitos että vastaat tähän kyselyyn!

1. Ikä ***2. Koulu *****3. Sukupuoli ***

Vastausvaihtoehdoissa huomioitu myös ei-binäärinen sukupuoli

4. Jos käyt Vantaalla nuorisotilalla, niin millä?**5. Vietin kesällä paljon aikaa ***

Kavereiden kanssa

Perheen kanssa

Yksin

Harrastuksissa

Ulkomailla

Netissä

Muu:

6. Osallistuitko Tikkurilan alueen nuorisopalveluiden kesätoimintaan? *

Esim. kävitkö nutalla, osallistuitko retkelle, olitko NutaPakun luona tai kesän päätöstapahtumassa?

Kyllä

En

7. Jos osallistuit, niin mihin toimintaan?

- NutaPaku
- Nuorisotalo
- Retki
- Kesän päätöstapahtuma
- En osaa sanoa
- Muu:

8. Mihin näistä vaihtoehdoista osallistuisit mieluiten ensi kesänä: *

- Kesätöihin
- Nuorisotilatoiminta
- NutaPaku
- Tapahtuma
- Leiri
- Retket
- Muu:

9. Muita kommentteja / palautetta kesätoimintaan liittyen?**10. Mukaan kesätoiminnan suunnitteluun**

Jos olet kiinnostunut, niin tule mukaan kesätoiminnan suunnitteluryhmään, jolloin pääset vaikuttamaan yhä enemmän kesätoiminnan toteutukseen. Laita alle puhelinnumerosi, sähköpostisi tai somekanavasi, josta voimme tavoittaa sinut:

Nimi:

Puhelin:

Sähköposti:

Some:

Liite 2. Juliste kesätoiminnan suunnittelusta

**HEI VANTAALAINEN NUORI!
TULE MUKAAN**

TIKKURILAN KESÄTOIMINNAN SUUNNITTELUUN

Vastaa kyselyyn osoitteessa:
bit.ly/vantaakesa

**HALUATKO MUKAAN
KESÄTOIMINNAN
SUUNNITTELURYHMÄÄN?**

Ota yhteyttä WhatsAppissa

tai kerro kiinnostuksestasi lähimmälle
nuorisotyöntekijälle.

Liite 3. Osallistavan työpajan runko

Osallistava työpaja nuorille

Tikkurilan nuorisotilalla perjantaina 1.2.2019 klo 16.00-17.00

16:00 Työpajan aloitus

Toivotetaan ryhmä tervetulleeksi. Kerrotaan, mitä työpajan aikana tullaan tekemään.

16:05 Aiheen lämmittely

YouTubesta Ada Kairavuoren tekemä videokooste kesätoiminnasta 2018:

Kesäkooste | @nutapakutiksi (<https://youtu.be/EfPDLQgpttY>)

16:10 Aiheeseen syventyminen

KAHOOT -kysely kesätoiminnasta: Lempi toimintamuodot, mihin osallistuisit mieluiten, mitä kannattaisi toteuttaa ensi kesänä...

16:20 Ideointia yhdessä

Ohjeistus: Keksi vähintään yksi tapahtuma, nuorisotilatoiminta tai retki, jolle olisi kiva osallistua kesällä. Kirjoita ideat eri värisille Post It -lapuille. Kun olet valmis, vie laput seinillä oleville A3-papereille otsikoiden Tapahtumat, Nuta ja Retki -otsikoiden alle.

16:30 Ideoiden purku

Miten nämä voisi toteuttaa? Voisiko nuoret toteuttaa itse?

Kuinka moni nuori mahtuu mukaan osallistumaan? Onko kallis toteuttaa?

16:40 Kesän hyvät ja huonot puolet

Katsotaan YouTubesta tubettajan Tumen tekemä video: "Onko kesä stressaavaa?"

Video käsittelee kesää näkökulmasta "kesä on suoritus".

Videon jälkeen 3x -menetelmä: 3 huonoa ja 3 hyvää asiaa kesästä?

Mietitään pareittain tai pienissä ryhmissä.

16:50 Nuorten toimintaraha

Mitä toimintaraha tarkoittaa? Kuka sen myöntää?

Mitä toimintarahaa saaminen vaatii?

17:00 Kesätarrojen maalailua ja työpajan päätös

Kiitetään kaikkia osallistujia. Annetaan pohjat ja välineet kesätarrojen maalaamiselle.

Liite 4. Benchmarkkauksen havainnointirunko

Benchmarkkauksen havainnointirunko

Valintaperusteet:

Havainnoin organisaatioita ja henkilöitä, jotka järjestävät kesätoimintaa nuorille, jonka suunnittelussa nuoret ovat osallistettu. Pyrin valitsemaan nimenomaan toimijoita, jotka ovat onnistuneet järjestämään kesätoimintaa, joka on tavoittanut hyvin nuoria.

Perustiedot:

- Työnimike?
- Organisaation tavoite?
- Toiminnan sisältö?
- Kohderyhmä?
- Yhteistyökumppanit?
- Kuinka monta vuotta on järjestetty kesätoimintaa?

Miten kuvailisit järjestämäänne kesätoimintaa?

Onko paljon tapahtumia, retkiä, poikkeako kesätoiminta ympärivuotisesta?

Miten nuorten osallisuus näkyy kesätoiminnassa?

Suunnittelupalaverit? Kysely?

Keräättekö toiminnasta palautetta nuorilta?

Jos kyllä, niin miten?

Onko kesätoiminnalla vastuuhenkilöä?

Kuka huolehtii suunnittelusta, tiedottaa muita työntekijöitä ja jakaa tehtävät?

Tehdäänkö päätökset yhdessä vai tekeekö sen joku tietty henkilö?

Onko kesätoiminnan suunnittelulle joku tietty pohja?

Millainen pohja on?

Mitkä kanavat mielestänne tavoittaa nuoret parhaiten toiminnan markkinoinnissa?

Facebook, Instagram, nuorisotilalla markkinointi vai joku muu?

Koetko, että visuaalinen ohjeistus tai vuosiopas olisi hyödyllinen toiminnassa? Miten koet visuaaliset materiaalit ylipäättänsä?

Viestintäkanavien ja nettisivujen havainnointi

Näkyykö nuorten osallisuus?

Kyllä, ei, osittain

Onko organisaatiolla monipuoliset (riittävät) ja nuorisoystävälliset somekanavat?

Kyllä, ei, osittain

Löytyykö helposti tieto, miten nuori voi osallistua toimintaan?

Kyllä, ei, osittain

Vaikuttaako organisaatio aktiiviselta?

Kyllä, ei, osittain

Onko sivuilla nuorten kirjoittamia tekstejä tai muuta nuorten tekemää sisältöä?

Kyllä, ei, osittain

Liite 5. Instagram-gallup nuorille

<h1>Kesä2019 -gallup!</h1>	 <p><i>Haluamme kysyä teiltä nuorilta, mitä tekisitte mieluiten kesällä:</i></p>	<p>Haluisitteko kesällä esim. futisturnauksen?</p> <table border="1"> <tr> <td>KYLLÄ!</td> <td>EI KIINNOSTA</td> </tr> </table>	KYLLÄ!	EI KIINNOSTA				
KYLLÄ!	EI KIINNOSTA							
<p>Haluaisin mieluiten</p> <table border="1"> <tr> <td>SUPER PARKIIN</td> <td>LINTSILLE</td> </tr> </table>	SUPER PARKIIN	LINTSILLE	<p>Osallistuisin mieluiten</p> <table border="1"> <tr> <td>BÄNDI- ILTAAN</td> <td>PINGIS -TURNAUKSEEN</td> </tr> </table>	BÄNDI- ILTAAN	PINGIS -TURNAUKSEEN	<p>Kesällä PeliTalolla peli-ilta?</p> <table border="1"> <tr> <td>JOO!</td> <td>NJÄÄH...</td> </tr> </table>	JOO!	NJÄÄH...
SUPER PARKIIN	LINTSILLE							
BÄNDI- ILTAAN	PINGIS -TURNAUKSEEN							
JOO!	NJÄÄH...							
<p>Osallistuisin mieluiten</p> <table border="1"> <tr> <td>BILIS -TURNAUKSEEN</td> <td>FIFA -TURNAUKSEEN</td> </tr> </table>	BILIS -TURNAUKSEEN	FIFA -TURNAUKSEEN						
BILIS -TURNAUKSEEN	FIFA -TURNAUKSEEN							

Liite 6. Vuosikello nuorisotyön kesätoiminnan suunnitteluun

VUOSIKELLO NUORISOTYÖN KESÄTOIMINNAN SUUNNITTELUUN

NUORIA OSALLISTAVA
SUUNNITTELUN MALLI

Opas kunnallisen nuorisotyön
kesätoiminnan suunnittelun tueksi

Toteutettu osana
Milla Ruuskan
opinnäytetyötä 2019

VUOSIKELLON TARKOITUS

Vuosikello on ohjeistus, joka varmistaa nuorten osallisuuden kunnallisen nuorisotyön järjestämän kesätoiminnan suunnittelussa. Tavoitteena on, että nuoret saisivat uusia monipuolisia mahdollisuuksia vaikuttaa toiminnan sisältöön, ja että kesätoiminta olisi joka vuosi alueen nuorten itsensä näköistä.

Vuosikellon avulla nuorisotyöntekijät voivat tehdä kyselyn nuorille, koota kesätoiminnan suunnitteluun tiimin nuorista sekä toteuttaa osallistavia työpajoja, joissa kuullaan tarkemmin nuorten mielipiteitä alueen kesätoiminnan suhteen. Vuosikello on jaettu osiin eri vuodenaikojen mukaan. Jokaisen luvun yhteydessä on "To do"-tehtävälista, joka helpottaa hahmottamaan, mitä pitäisi käytännössä saada aikaan milloinkin.

Vuosikello on hyvin sovellettavissa. Siitä voi halutessaan ottaa käyttöön osia tai seurata sen ohjeistusta koko vuoden ajan. Vuosikelloa voi myös käyttää muuhunkin kuin kesätoiminnan suunnitteluun. Ohjeistus on pyritty toteuttamaan mahdollisimman selkeästi, jotta sitä voivat tulkita niin nuorisotalon ammattilaiset kuin myös nuoret itse.

Nuorten osallistaminen toiminnan suunnitteluun tuo kunnallisen nuorisotyön lähemmäs alueen nuoria ja kehittää palvelua yhä enemmän nuorten näköiseksi. Tämä lisää nuorten viihtyvyyttä ja näin ollen lisää alueen turvallisuutta. (Paunikallio 2000, 102-103.)

Vuosikello on toteutettu osana Milla Ruuskan (yhteisöpedagogi AMK) tekemää opinnäytetyötä Humanistisessa ammattikorkeakoulussa keväällä 2019: "Nuorten osallistaminen kesätoiminnan suunnitteluun - Vuosikello Vantaan nuorisopalvelujen Tikkurilan alueen kesätoiminnan suunnitteluun". Opinnäytetyöllä kehitettiin Tikkurilan alueen nuorisotoiminnan keinoja tavoittaa ja osallistaa nuoria kesätoiminnan suunnitteluun. Lisäksi tutkittiin, miten kesätoiminnan suunnittelu kannattaa toteuttaa toimintavuoden aikana muun nuorisotyön ohessa.

Avainsanat: Nuorisotyö, osallisuus, osallistaminen, kesätoiminta.

SISÄLLYSLUETTELO

VUOSIKELLON TARKOITUS.....	2
SYKSY: Pohjatyo.....	4
TO DO SYKSY.....	7
TALVI: Nuoret mukaan.....	8
TO DO TALVI.....	9
KEVÄT: Päätöksiä ennen kesää.....	10
TO DO KEVÄT.....	11
KESÄ: Huomioita toimintaan.....	12
TO DO KESÄ.....	13
Lähteet ja linkkejä.....	14
LIITE 1: Kesäraportti.....	16
LIITE 2: Kysely.....	17
LIITE 3: Työpajan runko.....	19
LIITE 4: Gallup someen.....	20
LIITE 5: Kesätarrat.....	21
LIITE 6: Juliste kyselystä.....	22
LOPUKSI.....	23

SYKSY: Pohjatyo

Syyskaudella on tarkoitus **tarkastella edellisen kesän onnistumisia ja samalla pohtia parannettavaa seuraavaa kesää varten**. Jotta nämä menetelmät ehditään toteuttaa, on syksyllä tehtävät jaettu hieman pidemmälle aikavälille, kuin muina vuodenaikoina.

ELO-SYYSKUU: Edellisen kesän raportin tutkiminen

Kesän lopuksi kannattaa laatia kuluneen kesän raportti yhdessä työntekijöiden kanssa. Esimerkki raportin pohjasta löytyy liitteistä (Liite 1). Raportissa tuodaan esiin:

TOIMINTAMUODOT: Mitä toimintaa kesällä järjestettiin ja milloin?

KÄVIJÄMÄÄRÄT: Kuinka monta nuorta kesän aikana tavoitettiin? Missä, milloin ja minkä toimintamuodon alla?

SOSIAALINEN MEDIA: Mikä toimi sosiaalisessa mediassa viestittämisessä? Mitä kanavia tähän käytettiin?

KOKONAISKUVA: Mikä on työntekijöiden näkemys kesästä? Missä onnistuttiin, missä olisi parantamisen varaa?

NUORTEN PALAUTE: Nuoria osallistetaan raportin tekemiseen esimerkiksi sosiaalisessa mediassa toteutettavan gallupin kautta. Nuorten palaute on tärkeää pyytää kesätoiminnasta ja sen voi toteuttaa esimerkiksi äänestyksellä raportin tueksi.

Raportti käydään läpi koko työyhteisön kesken ja kirjoitetaan ylös jo tässä vaiheessa, mitä ensi kesänä kannattaisi tehdä paremmin sekä mitä kannattaisi ehdottomasti kokeilla uudestaan.

LOKA-MARRASKUU: Kesän suunnittelun aloittaminen nuorille suunnatun kyselyn kautta

Yksi tärkeimmistä tehtävistä syyskauden aikana on toteuttaa kysely alueen nuorille. Kyselyssä selvitetään nuorten ajatuksia ja asenteita kesätoimintaan liittyen, kuten mitä he tekivät viime kesänä, osallistuivatko he nuorisopalvelujen tarjoamaan toimintaan ja millaiseen toimintaan he osallistuisivat jatkossa mieluiten. Samalla kartoitetaan, keitä nuoria vastaajat ovat kysymällä perustiedot kuten ikä, koulu, nuorisotila jolla käyvät, jos käyvät ja sukupuoli, jos koetaan tarpeen.

Kysely voidaan toteuttaa esimerkiksi Googlen Forms -sovelluksen kautta, joka on helppokäyttöinen ja kerää tulokset selkeästi kyselyn tekijälle talteen. Kyselyissä tulee huomioida yhdenvertaisuus ja esteettömyys (esim. miten kyselyä levitetään tai kysyessä nuoren sukupuolta). Kyselyä kannattaa levittää eri tavoin ja eri kanavien kautta, jotta se saavuttaisi mahdollisimman monipuolisen vastaajakunnan: linkki kyselyyn tulisi laittaa eri sosiaalisen median kanaviin sekä nuorisopalvelujen nettisivuille. Kyselyä varten tulisi sopia selkeä aikataulu, milloin kysely aukeaa ja koska se suljetaan.

Liitteistä löytyy esimerkki Vantaan nuorisopalvelujen Tikkurilan alueen vuoden 2019 kyselystä (Liite 2), josta voi ottaa suoraan mallia uuden kyselyn tekemisessä.

Mitä nuoret tekivät kesällä?

Osallistuivatko he nuorisopalvelujen järjestämään toimintaan?

Kenen kanssa nuoret viettivät kesällä eniten aikaa?

Halutessaan voi toteuttaa jatkokyselyn seuraavaa kesää varten esimerkiksi helmikuussa. Jos tuntuu, että nuorilta saa parhaiten vastauksia kun toteuttaa vain yhden kyselyn, kannattaa nämä molemmat sisällöt yhdistää. Jos kyselyn päätty toteuttamaan kaksiosaisena, tulisi toisessa keskittyä enemmän tulevaan kesään:

Mitä nuoret haluaisivat tehdä kesällä?

Minkälaista tapahtumaa nuoret toivoisivat kesälle?

Mihin nuoret haluaisi tehtävän retkiä ensi kesänä?

Ovatko nuoret kiinnostuneita kesäleiritoiminnasta?

Kyselyissä tulee lopuksi antaa mahdollisuus nuorelle jättää yhteystietonsa, jotta nuoret voivat osallistua kesän suunnitteluun muutenkin kuin kyselyyn vastaamalla (esimerkiksi kevät-osiossa toteutettavat kesätiimi ja osallistava työpaja).

MARRAS–JOULUKUU: Kyselyn toteuttaminen

Kun kysely julkaistaan, kannattaa nuorille kertoa miksi kysely tehdään ja kuinka kauan siihen vastaamiseen menee. Tämä voi madaltaa kynnystä vastata kyselyyn. Nuorten on myös hyvä tietää miksi kysely toteutetaan, jotta he ymmärtävät mahdollisuuksiaan vaikuttaa toimintaan.

Kyselystä tiedottaessa myös nuorisotilat ovat tärkeässä roolissa. Tiloille voidaan laittaa julisteita kyselystä lyhennetyn linkin ja QR-koodin kera (Liite 6) sekä kertoa kyselystä nuoria kohdatessa. Sosiaalisessa mediassa ja nuorisopalvelujen nettisivuilla olisi myös hyvä kertoa kyselyn auneen ja kuinka kauan siihen on aikaa vastata.

Erityisen tärkeässä roolissa kyselyn jalkauttamisessa nuorille on kouluyhteistyö. Kaikkein eniten vastauksia saadaan, kun kysely viedään suoraan kouluille nuorten luokse. Tämän voi toteuttaa joko kouluyhteistyön kautta, jolloin joku koulun henkilökunnasta vie kyselyn nuorille esimerkiksi oppituntien aikana tai Wilma-viestillä. Paras keino kuitenkin on, että nuorisotyöntekijät jalkautuisivat itse kouluille viemään kyselyä eteenpäin ja samalla kohtaamaan nuoria. Näin työntekijät saavat mahdollisuuden kertoa enemmän siitä, miksi tällainen kysely toteutetaan, ja miksi jokaisen nuoren vastaus on todella tärkeä.

LISÄKSI: Verkostoituminen

Syksy on hyvä ajankohta pohjatyon kannalta verkostoitua toiminnan kehittämisen edistämiseksi. Verkostoitumisen tavoitteena on kohdata muita alan työntekijöitä, jotka järjestävät nuoria osallistavaa kesätoimintaa ja näin ollen oppia hyväksi koettuja käytäntöjä heidän toiminnasta.

Menetelmä tunnetaan nimellä **benchmarking**, joka perustuu kiinnostukseen alan toisia toimijoita ja heidän menestystä kohtaan. Sen kautta pyritään löytämään onnistumisen syitä sekä oppimaan miten näitä toimivia käytäntöjä voidaan ottaa osaksi omaa toimintaa. (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2015, 186.)

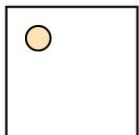
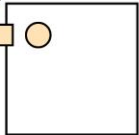
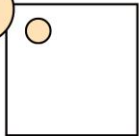
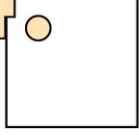
Esimerkiksi jokin toinen organisaatio, jolla on suosittu sosiaalinen media johon nuoret reagoivat, voi olla hyvä lähde oman sosiaalisen median tehostamiseksi nuorten tavoittamisessa.

Organisaatio tai palvelu, joka tarjoaa nuorten keskuudessa suosittua toimintaa, voi opettaa miten he valitsevat toimintamuodot jotka onnistuvat tavoittamaan nuoria. Miten he selvittävät nuorten toiveet ja mielipiteet, milloin he aloittavat suunnittelu ja miten suunnittelu etenee? Kuinka paljon nuoria on osallistettu tähän prosessiin? Miten arvioitte ja kehitätte toimintaanne?

Verkostoituminen on hyvä mahdollisuus ammattilaisille kasvattaa motivaatiota ja innostusta kehitettävää työtä kohtaan. Muiden organisaatioiden tarkastelu auttaa katsomaan ongelmaa uudesta näkökulmasta.

Verkostoitumisen voi toteuttaa esimerkiksi sopimalla tapaamisen, puhelimesta haastatteleamalla toista ammattilaista tai vain tarkastelemalla muiden toimintaa esimerkiksi nettisivujen tai sosiaalisen median kautta. Mitä enemmän verkostoitumiseen panostaa, sitä enemmän siitä todennäköisesti saa myös irti.

TO DO SYKSY

- Kesäraportin koostaminen ja läpi käyminen työyhteisössä
- Kesätoiminnan suunnittelun aloittaminen: Nuorille suunnatun kyselyn suunnittelu
- Kyselyn toteuttaminen kouluilla, nuorisotiloilla, sosiaalisessa mediassa ja netisivuilla
- Kyselyn sulkeminen ja tulosten läpikäyminen työyhteisössä

TALVI: Nuoret mukaan

Talvikuukausien aikana on tarkoitus saada **nuoret osallistettua yhä enemmän mukaan kesätoiminnan suunnitteluun**. Tässä kohdassa tuon esille erilaisia konkreettisia keinoja nuorten osallisuuden lisäämiseksi toiminnan suunnittelussa. Yhteisöllinen nuorten suunnittelutiimi ja avoin kesätoiminnan suunnittelutyöpaja tuovat aiheen lähemmäs nuoria tekemisen kautta. Tässä vaiheessa vuotta on myös hyvä käynnistää mahdollinen nuorille suunnattu rekrytointiprosessi kesätöitä varten.

TAMMIKUU: Nuorten kesätiimin kokoaminen

Nuorista koottava kesätiimi on yksi tehokas keino osallisuuden edistämiseksi. Kesätiimin kanssa voidaan sopia, mikä olisi heidän mielestä paras tapa vaikuttaa toiminnan suunnitteluun. Kesätiimi voidaan toteuttaa esimerkiksi kuukausittaisilla kokouksilla, pyytämällä nuoria avuksi prosessin eri vaiheisiin tai mikä ikinä tuntuu nuorista luontevimmalta tavalla vaikuttaa. Alussa kesätiimissä kannattaa panostaa ryhmäytymiseen ja sen jälkeen siirtyä vaikuttamiseen toiminnan suhteen. Kesätiimi kannattaa koota viimeistään vuoden alussa, mutta jo kesällä ja syksyllä toiminnan ohessa voidaan kannustaa nuoria mukaan tiimiin. Tiimin voi siis koota jo aiemmin. Tiimin tekemä työ kannattaa myös palkita ennen kesätoiminnan alkua esimerkiksi virkistysillä.

HELMIKUU: Osallistava työpaja

Osallistavan työpajan tarkoitus on koota alueen nuoria yhteen pohtimaan kesätoimintaa ja vaikuttamaan sen sisältöön. Työpajaan kutsutaan nuorten kesätiimi sekä muita alueen nuoria. Työpajan voi järjestää avoimen toiminnan ohessa ja pyytää paikalla olevia nuoria mukaan. Esimerkki työpajan rungosta löytyy liitteistä (Liite 3). Nuoria osallistaessa kannattaa pitää mielessä, että nuorille tulisi tarjota konkreettisia mahdollisuuksia vaikuttaa, esimerkiksi antamalla nuorten päättää toiminnan sisällöstä. Nuoret voivat äänestää kesätoimintaa varten retkeilykohteen, osallistua tapahtuman järjestämiseen, päättää jonkun kilpailun kesälle tai toteuttaa visuaalista materiaalia kesätoiminnan markkinointia varten.

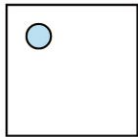
LISÄKSI: Kesätyömahdollisuuksien tarjoaminen

Rekrytointi vaatii huolellista suunnittelua, jotta se onnistutaan toteuttamaan mahdollisimman hyvin. Rekrytointiprosessin alussa tulee sopia, kuinka monta nuorta voidaan työllistää, mitä työtä pystytään tarjoamaan sekä millä budjetilla. Monet organisaatiot palkkaavat nuoria "somettajiksi", jotka vastaavat nuorekkaalla otteella sosiaalisen median pyörittämisestä. Lisäksi voidaan sopia erilaisia tehtäviä, joita halutaan saada valmiiksi kesän aikana, kuten nuorisotilan kunnostamista tai tapahtuman järjestämistä. Seuraavaksi tehdään työpaikkailmoitus, haastatellaan valikoidut hakijat ja valinnan jälkeen perehdytetään palkatut nuoret hyvin kesätoimintaa varten.

Sen lisäksi, että pyritään omassa toiminnassa työllistämään nuoria, tulisi pitää silmällä, missä muualla nuorille on kesätöitä tarjolla. Näistä voi kertoa nuorille kohdatessaan heitä nuorisotilalla, jalkautuvassa työssä tai kouluyhteistyössä sekä jakaa tietoa työpaikoista nuorisotilan sosiaaliseen mediaan.

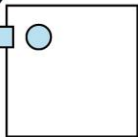
TO DO TALVI

1

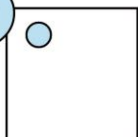
Kesätiimin kokoaminen
halukkaista nuorista

2

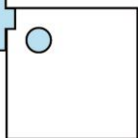
Osallistavan työpajan
suunnittelu ja toteutus

3

Työpajassa syntyneiden
ideoiden ja tulosten tarkastelu
työyhteisön kanssa

4

Kesätyömahdollisuuksien
tarjoaminen nuorille

KEVÄT: Päätöksiä ennen kesää

Keväällä on aika tehdä päätöksiä niiden tietojen avulla, joita aiempien kuukausien aikana ollaan onnistuttu kerryttämään. Myös kesätoiminnan markkinoiminen tulee ajankohtaiseksi keväällä.

MAALISKUU: Valitaan toimintamuodot kesälle

Viimeistään tässä vaiheessa vuotta olisi hyvä lyödä lukkoon, mitä ensi kesän toimintaan kuuluu. Näin siitä on helppo viestiä ajoissa nuorille niin suullisesti kuin visuaalisesti julisteiden ja sosiaalisen median sekä nettisivujen välityksellä. Etenkin retkistä, tapahtumista ja leireistä kannattaa tiedottaa ajoissa, jotta nuoret osaavat varautua näihin päiviin. Kun toimintamuodot on julkaistu, voidaan niistä vielä kevään aikana käydä keskustelua nuorten kanssa. Mitä nuoret odottavat kesätoiminnalta ja haluaisivatko he tulla mukaan toteuttamaan jotakin toimintaa?

HUHTIKUU: Gallup - matalan kynnyksen osallistaminen

On tärkeää, että nuoret pysyvät mukana prosessissa ja että nuorille tarjotaan erilaisia mahdollisuuksia osallistua toiminnan suunnitteluun. Siksi tulee toteuttaa myös matalan kynnyksen mahdollisuuksia vaikuttaa toiminnan suunnitteluun.

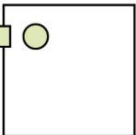
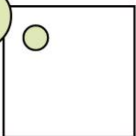
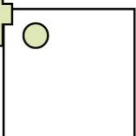
Gallup on yksi tapa lisätä väylä nuorten tavoittamisessa ja osallistamisessa. Gallupin toteuttaminen onnistuu esimerkiksi sosiaalisen median kautta. Muun muassa Instagram-sovelluksen interaktiivisia kysymys-ominaisuuksia voi käyttää kerätessä nuorten mielipiteitä ja ajatuksia (Liite 4). Gallupilla voi kysyä mikä toimintamuoto houkuttelee nuoria eniten, mikä olisi paras ajankohta toiminnan toteuttamiselle ja toimiiko joku jo tarjolla oleva toiminta hyvin. Sosiaalisen median mahdollisuudet päivittyvät jatkuvasti, joten kannattaa pysyä ajan hermolla erilaisten mahdollisuuksien hyödyntämiseksi nuorten osallistamisessa.

Gallupin voi hyvin toteuttaa myös perinteisemmällä tavalla esimerkiksi nuorisotilalla toiminnan ohessa. Gallupille voidaan asettaa äänestyslaatikko tai vaihtoehdot voidaan kirjoittaa liitun tai tussitaululle jos sellainen löytyy tilalta, ja antaa nuorten äänestää tukkimiehen kirjanpidon tyyppisesti.

HUHTI-TOUKOKUU: Viesiintä- ja markkinointimateriaalien suunnittelu ja toteutus

Kun työyhteisö on saanut kesätoiminnan lyötyä lukkoon, on siitä aika tiedottaa nuorille. Tätä varten kannattaa luoda selkeitä ja kesäisiä mainoksia, esimerkiksi ilmaisohjelmalla Canvalla (www.canva.com). Myös erilaisten kesätarjojen suunnittelu nuorten kanssa on hauska tapa markkinoida kesää (Liite 5). Toimintaa kannattaa markkinoida monipuolisesti nuorisotiloilla, sosiaaliseen mediassa sekä alueen kouluilla.

TO DO KEVÄT

- 1. Toimintamuotojen valitseminen
- 2. Nuorten osallistaminen matalalla kynnyksellä gallupin avulla
- 3. Viestintä- ja markkinointimateriaalien suunnittelu
- 4. Kesätoiminnan markkinointi

KESÄ: Huomioita toimintaan

Lopuksi on kerätty vinkkejä **nuorten osallisuuden edistämiseksi kesän aikana**.

Nuorten osallistaminen kesän aikana

Nuorten osallistamiseen kesän aikana voi kehittää monia erilaisia ratkaisuja. Yksi tapa on hyödyntää sosiaalista mediaa nuorten mielipiteiden ja toiveiden kuulemiseksi. Myös esimerkiksi avoimen toiminnan yhteydessä toteutettavia menetelmiä osallisuuden edistämiseksi on hyvä pohtia kesää varten. Nuorilta voidaan toiminnan yhteydessä pyytää ajatuksia tai ideoita, merkata ne kesäraporttiin ja ottaa esille seuraavassa palaverissa.

Kesätoiminnan yhteydessä voidaan myös järjestää nuoria osallistavia kilpailuja. Vantaan nuorisopalvelujen Tikkurilan alueella toteutettiin kesällä 2018 "Lempipaikka Tikissä"-niminen kilpailu, johon nuoret osallistuivat Instagramin kautta. Kilpailussa osallistuja julkaisi kuvan paikasta, jossa viettää mielellään aikaa ja merkkasi kuvan hashtagilla #lempipaikkatiksissä. Näin nuoria saatiin osallistettua sosiaalisen median puolella ja samalla kerättyä tietoa siitä, missä nuoret tykkäävät viettää aikaa kesällä. Tästä oli hyötyä muun muassa NutaPakun liikkuvassa nuorisotyössä.

Tilastointi kesän aikana

Kesän tilastoinnin tärkeydestä kannattaa puhua ennen kesätoiminnan alkua. Jotta syksyllä voidaan arvioida, mikä toiminta oli nuorten keskuudessa suosittu ja mitkä toiminta-ajat tavoittivat nuoria parhaiten, on oltava toimiva tilastointisysteemi jota kaikki työntekijät edistävät. Jotta tilastointi ei unohdu, on sen merkitys kesätoiminnan kehittämisen kannalta myös hyvä tehdä selväksi. Tärkeää tilastoinnin kannalta on selvittää paljonko nuoria kävi toiminnan aikana, kuinka kauan toiminta kesti, missä ja milloin se järjestettiin, sekä muita esille tulleita huomioita toiminnan aikana.

Raportointi kesän aikana

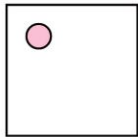
Kauden lopussa tehtävää raportointia kannattaa edistää jo kesän aikana. Etukäteen voidaan sopia, kuka työyhteisöstä huolehtii raportin mistäkin osasta (tilastot, toimintamuotojen kuvaukset, nuorten osallistaminen sosiaalisen median kautta...). Koska kesällä monet työntekijät ovat lomalla eri aikoina, tulee huolehtia siitä, että kaikkien kesätoiminnan aikana työskennelleiden ääni pääsee kuuluviin raportissa.

Kesätoiminnan dokumentointi

Seuraavien vuosien markkinointia varten on hyödyllistä dokumentoida toimintaa kesän aikana. Kesällä kannattaa ottaa valokuvia tulevien vuosien markkinointia varten tai jos mahdollista, kuvata jopa koostevideo kesätoiminnasta. Näin saadaan mielekästä sisältöä nuorisopalvelujen eri kanaviin ja samalla hyödyllistä materiaalia tulevaisuutta varten.

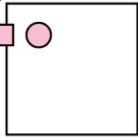
TO DO KESÄ

1

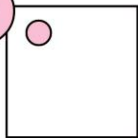
Nuorten osallistaminen toiminnan ohessa ja sosiaalisen median kautta

2

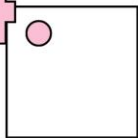
Kesätoiminnan tilastointi

3

Kesätoiminnan raportointi

4

Kesätoiminnan dokumentointi

Lähteet ja linkkejä

Lopuksi on koottu lähteitä, joista löytyy teoriaa nuorten osallisuuden edistämisestä nuorisotyössä. Lisäksi lista linkeistä, joiden takaa löytyy erilaisia hyödyllisiä menetelmiä osallistavaan toimintaan.

Lähteet

Milla Ruuskan opinnäytetyö 2019: Nuorten osallistaminen kunnallisessa nuorisotyössä - Vuosikello Vantaan nuorisopalvelujen Tikkurilan alueen kesätoiminnan suunnitteluun. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma. www.theseus.fi

Taina Era (toim.) 2013: Osallisuus - Oikeutta vai pakkoa?

Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja 156.

www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/64153/JAMKJULKAISUJA1562013_web.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Jussi Tervonen 2009: Jotos – polku osallisuuteen. Lasten ja nuorten osallisuuden käsikirja. Tampereen kaupunki.

www.jelli.fi/assets/files/sites/6/2017/07/Jotos-polku-osallisuuteen.pdf

Suomen nuorisovaltuustojen kattojärjestö Allianssi: Nuorten osallisuus.

www.alli.fi/vaikuttaminen/nuorten-osallisuus

THL: Lasten ja nuorten osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuudet

thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/johtamisen_tueksi/lasten_ja_nuorten_vaikuttamismahdollisuudet

Leena Kurki 2000: Sosiokulttuurinen innostaminen. Muutoksen pedagogiikka.

Tampere: Vastapaino.

Katri Ojasalo & Teemu Moilanen & Jarmo Ritalahti 2015: Kehittämistyön menetelmät – Uudenaista osaamista liiketoimintaan. Helsinki: Sanomapro.

Nuorisolaki 1285/2016.

www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20161285

Paunikallio, Merja 2000. Maaseudun voimavara – Nuorten halu osallistua kotikuntansa kehittämiseen. Helsingin yliopisto. Seinäjoki: Maaseudun tutkimus- ja koulutuskeskuksen julkaisu B 19.

Linkkejä

QR-koodin tekeminen:

www.qr-koodit.fi/generaattori

Lyhennetyn bit.ly -linkin tekeminen:

bitly.com

Kyselyn tekeminen Google Formsilla:

www.google.com/forms/about

Julisteiden tai some-julkaisujen tekeminen Canvalla:

www.canva.com

Kesätiimin toteuttamiseen: Ohjaajan opas lasten osallistavien ryhmien ohjaamiseen

Tiina Piironen, Kuunnelkaa meitä - Lasten osallisuushanke 2006–2007.

<https://nuorisoseurat.fi/wp-content/uploads/2016/12/mun-vuoro-osallisuusopas.pdf>

Vinkkejä Instagramin hyödyntämiseen:

www.kuulu.fi/blogi/instagram-stories-opas-osa-1

LIITE 1: Kesäraportti

KESÄRAPORTTI

1. HENKILÖSTÖ

Kesän aikana olleet työntekijät sekä mahdolliset kesätöihin palkatut nuoret.

2. KESÄTOIMINNAN AJANKOHTA

3. TOIMINTAMUODOT

Luetellaan eri toimintamuodot, kuvaillaan mitä toimintamuoto piti sisällään ja mihin aikoihin se oli käytössä. Toimintamuodon onnistumisia ja mitä parannettavaa siinä olisi voinut vielä olla. Nuorilta kesän aikana saadut kommentit toiminnasta. Paljonko budjetista meni mihinkin toimintamuotoon ja miten raha käytettiin.

4. YHTEISTYÖ

Minkä tahojen kanssa kesän aikana tehtiin yhteistyötä ja millä tavalla?

5. NUORTEN OSALLISUUS

Miten nuorten osallisuus näkyi kesän aikana?

6. VIESTINTÄ JA MARKKINOINTI

Miten toimintaa mainostettiin kesän aikana

7. TOIMINNAN TILASTOT

Tilastot voidaan jakaa koko kesän ajalle sekä kuukausittain (kesä-, heinä- ja elokuun tilastot). Voidaan kertoa muita huomioita kävijöiden määrästä, eli vetosiko joku tietty päivä tai kellon aika.

8. POHDINTA (täytetään yhdessä koko työyhteisön kanssa)

- Onnistumiset ja parhaat hetket?
- Kehittämiskohteet?
- Ideoita ensi kesälle?

9. NUORTEN PALAUTE KESÄTOIMINNASTA

Kerätään esimerkiksi sosiaalisen median tai avoimen toiminnan kautta viimeisillä viikoilla

LIITE 2: Kysely

Kysely Vantaan nuorisopalveluiden Tikkurilan alueen kesätoiminnasta

Vantaan nuorisopalvelut haluavat kerätä tietoa siitä, mitä alueemme nuoret toivovat kesätoiminnalta.

Kiitos että vastaat tähän kyselyyn!

1. Ikä *

Valitse ▼

2. Koulu *

Valitse ▼

3. Sukupuoli *

Valitse ▼

Vastausvaihtoehdoissa huomioitu myös ei-binäärinen sukupuoli

4. Jos käyt Vantaalla nuorisotilalla, niin millä?

Valitse ▼

5. Vietin kesällä paljon aikaa *

Kavereiden kanssa

Perheen kanssa

Yksin

Harrastuksissa

Ulkomailla

Netissä

Muu:

6. Osallistuitko Tikkurilan alueen nuorisopalveluiden kesätoimintaan? *

Esim. kävitkö nutalla, osallistuitko retkelle, olitko NutaPakun luona tai kesän päätöstapahtumassa?

Kyllä

En

7. Jos osallistuit, niin mihin toimintaan?

- NutaPaku
- Nuorisotalo
- Retki
- Kesän päätöstapahtuma
- En osaa sanoa
- Muu:

8. Mihin näistä vaihtoehtoista osallistuisit mieluiten ensi kesänä: *

- Kesätöihin
- Nuorisotilatoiminta
- NutaPaku
- Tapahtuma
- Leiri
- Retket
- Muu:

9. Muita kommentteja / palautetta kesätoimintaan liittyen?

10. Mukaan kesätoiminnan suunnitteluun

Jos olet kiinnostunut, niin tule mukaan kesätoiminnan suunnitteluryhmään, jolloin pääset vaikuttamaan yhä enemmän kesätoiminnan toteutukseen. Laita alle puhelinnumerosi, sähköpostisi tai somekanavasi, josta voimme tavoittaa sinut:

Nimi:

Puhelin:

Sähköposti:

Some:

LIITE 3: Työpajan runko

Osallistava työpaja nuorille

Tikkurilan nuorisotilalla perjantaina 1.2.2019 klo 16.00-17.00

16:00 Työpajan aloitus

Toivotetaan ryhmä tervetulleeksi. Kerrotaan, mitä työpajan aikana tullaan tekemään.

16:05 Aiheen lämmittely

YouTubesta Ada Kairavuoren tekemä videokooste kesätoiminnasta 2018:

Kesäkooste | @nutapakutiksi (<https://youtu.be/EfPDLQqpttY>)

16:10 Aiheeseen syventyminen

KAHOOT -kysely kesätoiminnasta: Lempi toimintamuodot, mihin osallistuisit mieluiten, mitä kannattaisi toteuttaa ensi kesänä...

16:20 Ideointia yhdessä

Ohjeistus: Keksi vähintään yksi tapahtuma, nuorisotilatoiminta tai retki, jolle olisi kiva osallistua kesällä. Kirjoita ideat eri värisille Post It -lapuille. Kun olet valmis, vie laput seinillä oleville A3-papereille otsikoiden Tapahtumat, Nuta ja Retki -otsikoiden alle.

16:30 Ideoiden purku

Miten nämä voisi toteuttaa? Voisiko nuoret toteuttaa itse?

Kuinka moni nuori mahtuu mukaan osallistumaan? Onko kallis toteuttaa?

16:40 Kesän hyvät ja huonot puolet

Katsotaan YouTubesta tubettajan Tumen tekemä video: "Onko kesä stressaavaa?"

Video käsittelee kesää näkökulmasta "kesä on suoritus".

Videon jälkeen 3x -menetelmä: 3 huonoa ja 3 hyvää asiaa kesästä?

Mietitään pareittain tai pienissä ryhmissä.

16:50 Nuorten toimintaraha

Mitä toimintaraha tarkoittaa? Kuka sen myöntää?

Mitä toimintarahaa saaminen vaatii?

17:00 Kesätarrojen maalailua ja työpajan päätös

Kiitetään kaikkia osallistujia. Annetaan pohjat ja välineet kesätarrojen maalaamiselle.

LIITE 4: Gallup someen

Kesä2019 -gallup!

Haluamme kysyä teiltä nuorilta, mitä tekisitte mieluiten kesällä:

Haluaisitteko kesällä esim. futisturnauksen?

KYLLÄ! EI KIINNOSTA

Haluaisin mieluiten

SUPER PARKKIIN LINTSILLE

Osallistuisin mieluiten

BÄNDI-ILTAAN PINCIS -TURNAUKSEEN

Kesällä PeliTalolla peli-ilta?

JOO! NÄÄH...

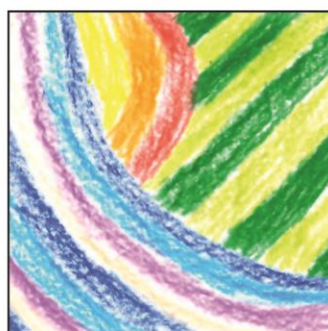
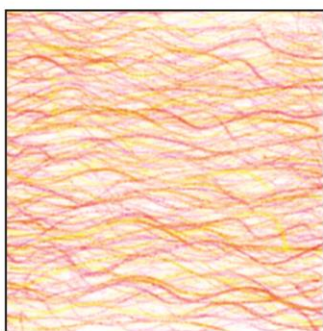
Osallistuisin mieluiten

BILIS -TURNAUKSEEN FIFA -TURNAUKSEEN

Esimerkki Instagramissa nuorille toteutetusta gallupista osallistavassa työpajassa syntyneiden ideoiden pohjalta.

LIITE 5: Kesätarrat

1. Skannaa nuorten piirtämät kuvat koneelle.
2. Lisää kuvat esimerkiksi Canvaan (www.canva.com) ja lisää haluamasi teksti kuvan päälle.
3. Teetä tarrat kesätoimintaa varten.

LIITE 6: Juliste kyselystä

HEI VANTAALAINEN NUORI!
TULE MUKAAN

**TIKKURILAN
KESÄTOIMINNAN
SUUNNITTELUUN**

Vastaa kyselyyn osoitteessa:
bit.ly/vantaakesa

**HALUATKO MUKAAN
KESÄTOIMINNAN
SUUNNITTELURYHMÄÄN?**

Ota yhteyttä WhatsAppissa
040 838 7100
tai kerro kiinnostuksestasi lähimmälle
nuorisotyöntekijälle.

LOPUKSI

Loppuun haluan nostaa esille vielä muutaman tärkeän asian nuoria osallistavan toiminnan suunnittelun kannalta.

KEHITTÄKÄÄ TOIMINTAA JOKA VUOSI. Kun huomaatte, että joku asia ei toimi tai johonkin kaivattaisiin muutosta, kokeilkaa eri menetelmiä toiminnan kehittämiseksi. Vuosikello pyrkii toimimaan pohjana osallistavan toiminnan suunnittelussa sekä innostajana toiminnan kehittämisessä. Vuosikelloa kannattaa rohkeasti muuttaa ja kehittää yhä paremmin omaan toimintaan sopivaksi, jos kokee sen tarpeelliseksi.

KESKUSTELKAA JA REFLEKTOIKAA toimintaa työyhteisön sekä nuorten kanssa. Jakautuuko tehtävät tasapuolisesti, ovatko kaikki tyytyväisiä prosessin eri vaiheisiin tai nouseeko jollakin mieleen joku uusi idea sen suhteen? Useampi näkökulma auttaa laadukkaamman osallistamisen toteuttamisessa!

KOKEILKAA JOTAIN UUTTA JOKA VUOSI. Kaavoihin kangistuminen on yksi osallisuuden kohtaamista petollisista sudenkuopista. Sen lisäksi, että kerätään palautetta jonka avulla voidaan arvioida prosessin onnistumista, on hyvä kokeilla vuosittain jotain uutta ja innovatiivista. Tähänkin kannattaa pyrkiä osallistamaan nuoria niin paljon kuin mahdollista. Uusia rohkeita ideoita voi kerätä eri menetelmien yhteydessä, kuten kyselyn, työpajan tai gallupin kautta sekä avoimessa toiminnassa nuoria kohdatessa.

TEKSTI & TAITTO: Milla Ruuska

TILAAJA: Vantaan nuorisopalvelut, Tikkurilan alue

TOTEUTETTU OSANA MILLA RUUSKAN (YHTEISÖPEDAGOGI, AMK)

OPINNÄYTETYÖTÄ:

Nuorten osallistaminen kunnallisessa nuorisotyössä - Vuosikello Vantaan nuorisopalvelujen Tikkurilan alueen kesätoiminnan suunnitteluun

Humanistinen ammattikorkeakoulu 4/2019

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma 210 op

NUORTENVANTAA.FI